

OHCEJOGA GIELDDA HÁLDDAHUS- NJUOLGGADUS

OHCEJOGA GIELDDA HÁLDDAHUSNJUOLGGADUS

SISDOALLU

I OASSI HÁLDDAHUSA ja DOAIMMA ORDNIEN.....	6
1 LOHKU GIELDDA STIVREN.....	6
1 § Hálldahusnjuolggadusa heiveheapmi.....	6
2 § Gieldda stivrenguogádat	6
3 § Áššemeannudeapmi gielddaráđdehusas.....	6
4 § Gielddaráđdehusa ságajodiheaddji barggut.....	6
5 § Gieldda gulahallan.....	7
2 Lohku Doaibmaorgánaorganisašuvdna	7
6 § Ohcejoga gieldda doaibmaorgánaorganisašuvdna.....	7
7 § Váldostivra	7
8 § Gielddaráđdehus.....	7
9 § Dárkkistanlávdegoddi	8
10 § Lávdegottit	8
11 § Gieldda fitnodatlágádus.....	8
12 § Válgadoaibmaorgánat	8
13 § Váikkuhandoaibmaorgánat.....	8
3 lohku Bargoveahkaorganisašuvnda	8
14 § Bargoveahkaorganisašuvdna	8
15 § Gielddahoavda.....	9
16 § Doaibmasurggiid organisašuvdna ja barggut.....	9
17 § Doaibmasuorgehoavddat(=hálldahushoavddat).....	9
18 § Boađussuorgehoavddat.....	9
19 § Doaibmaovttadagaid hoavddat	9
20 § Fitnodatlágádusa hoavda.....	10
4 lohku Konsearnastivren ja soahpamušaid hálddašeapmi	10
21 § Konsearnanjunnošat.....	10
22 § Konsearnanjunnošiid barggut ja doaibmaválldi juohkin	10
23 § Soahpamušaid hálddašeapmi.....	10
5 lohku Doaibmaorgánaid barggut ja doaibmaválldi juohku	11
24 § Gielddaráđdehusa barggut ja doaibmaválldi. Áššemeannudeaddjin doibme gielddahoavda.....	11
25 § Čuvgehuslávdegotti barggut ja doaibmaválldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá čuvgehusoavda-reaktor.....	11
26 § Árrabajásgeassin- ja oahpahušdoaimma juhkosiid barggut ja doaibmaválldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá čuvgehusoavda-reaktor.....	12
27 § Eallinfápmolávdegotti barggut ja doaibmaválldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá ovddidan- ja ealáhušoavda.....	12

28 §	Teknikkalaš lávdegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemennudeaddjin doaibmá giddodathoavda.....	13
29 §	Vuodđodorvolávdegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá vuodđodorvohoavda.....	13
30 §	Virgehálddašeaddji barggut ja doaibmaváldi.....	14
31 §	Fitnodatlágádusa stivrra barggut ja doaibmaváldi.....	14
32 §	Doaibmaválldi ovddos sirdin.....	14
33 §	Doaibmaváldi mearrida áššegirjji addimis.....	14
34 §	Ášši váldin gielddaráđđehusa gieđahallamii.....	14
35 §	Ášši váldin lávdegotti gieđahallamii.....	14
36 §	Váldingelbbolaš mearrádusa almmuheapmi.....	14
6 lohku doaibmaváldi bargoveahkaáššiin.....		15
37 §	Gielddaráđđehusa oppalaš doaibmaváldi bargoveahkaáššiin.....	15
38 §	Virggi vuodđudeapmi ja heaittiheapmi sihke virgenamahusa nuppástuhttin.....	15
39 §	Virgegaskavuoda nuppástuhttin bargogaskavuhtan.....	15
40 §	Gelbbolašvuodagáibádusat.....	15
41 §	Ohcanláhkai almmuheapmi.....	15
42 §	Bálvalangaskavuhtii váldin.....	15
43 §	Evttolaš välljenmearrádusa nannen.....	16
44 §	Virgái váldin go virgái välljejuvvon olmmoš eretcealká iežas ovdal virgedoaimmahusa álgima.....	16
45 §	Vihkkedallanvuloš virge- ja bargofridjavuođat.....	16
46 §	Eará go vihkkedallanvuloš virgelobit.....	16
47 §	Virge- ja bargoeaktosoahpamuša vihkkedallanvuloš mearrádusaid heiveheapmi...16	16
48 §	Virgehálddašeaddji sirdin nuppi virgegaskavuhtii.....	17
49 §	Siidodoaimmat.....	17
50 §	Virgehálddašeaddji bargo- ja doaibmannávccaid čielggadeapmi.....	17
51 §	Virgedoaimmahusas dollen.....	17
52 §	Virgegaskavuoda ja bargogaskavuoda nuppástuhttin oasseáigásažžan.....	18
53 §	Lupmui bidjan.....	18
54 §	Bálvalangaskavuoda nohkan.....	18
55 §	Massán dietnasiid buhtten.....	18
56 §	Bálkká ruovttoluottabearran.....	18
7 lohku Áššegirjehálldahusa ordnen.....		19
57 §	Gielddaráđđehusa áššegirjehálldahusa barggut.....	19
58 §	Áššegirjehálldahusa njunuš virgehálddašeaddji /doaibmaolbmo barggut.....	19
59 §	Lávdegotti /doaibmasuorggi áššegirjehálldahusa barggut.....	19
7a lohku gielalaš vuoigatvuođat.....		20
60 §	Ássiid ja bálvalusaid geavaheaddjiid gielalaš vuoigatvuođat gieldda hálldahusas ..20	20
61 §	Gielalaš vuoigatvuođat gieldda doaibmamis.....	20
62 §	Gielalaš vuoigatvuođaid ollašuvvama čuovvun ja raporteren.....	20
II OASSI Ruhtadoallu ja gohcin.....		21
8 lohku Ruhtadoallu.....		21
63 §	Bušeahhtaárvalus ja ekonomiiaplána.....	21

64 §	Bušehta ollašuhttin	21
65 §	Doaibmama ja ruhtadoalu čuovvun.....	21
66 §	Bušehtaárvalusa čadnivuhta.....	21
67 §	Bušehta nuppástusat.....	22
68 §	Opmodaga luohpadeapmi ja láigoheapmi.....	22
69 §	Sihkkunplána dohkkeheapmi.....	22
70 §	Ruhtadoaimma dikšun	22
71 §	Mávssuin mearrideapmi.....	23
72 §	Áššegirjiid addimis bearran mávssut	23
9 lohku Olgguldassat gohcin.....		23
73 §	Olgguldassat ja siskkáldassat gohcin	23
74 §	Dárkkistanlávdegotti čoahkkimat	23
75 §	Dárkkistanlávdegotti barggut ja raportereren.....	24
76 §	Čatnagasvuodaalmmuhusaide laktáseaddji barggut.....	24
77 §	Rehketdoallo dárkkistan servoša válljen.....	24
78 §	Rehketdoallo dárkkisteaddji barggut	24
79 §	Dárkkistanlávdegotti addin barggut	24
80 §	Rehketdoallo dárkkistanmuitalus ja eará raportereren.....	26
10 lohku Siskkáldassat gohcin ja riskkaidhálddašeapmi		26
81 §	Gielddaráđdehusa siskkáldassat gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut	26
82 §	Lávdegotti ja stivrra siskkáldassat gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut	26
83 §	Virgehálddašeaddjiid ja ovdaolbmuid siskkáldassat gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut.....	27
84 §	Siskkáldassat dárkkisteami barggut.....	27
III OSA Váldostivrra.....		28
11 lohku Váldostivrra doaibman		28
85 §	Váldostivrra doaibmama ordnedeami.....	28
86 §	Váldostivrra joavkku čohkken ja váldostivrra joavkku namma	28
87 §	Nuppástusat váldostivrra joavkku čoahkus.....	28
88 §	Čohkkánortnet.....	29
12 lohku Váldostivrra čoahkkimat		29
89 §	Váldostivrra fásta čoahkkin ja elektrovnnalaš čoahkkin	29
90 §	Čoahkkinbovdehus	29
91 §	Evttohuslistá.....	30
92 §	Elektrovnnalaš čoahkkinbovdehus.....	30
93 §	Evttohuslistá ja čuvvosiid almmustahttin gieldda fierbmessiiduin.....	30
94 §	Joatkkačoahkkin	30
95 §	Várreáirasa bovden	30
96 §	Mieldeorrun čoahkkimis	30
97 §	Čoahkkima lágalašvuhta ja mearridanváldi	31
98 §	Čoahkkima jodiheapmi	31
99 §	Ságajodiheami luohpadeapmi várreságadoallái.....	31
100 §	Gaskaboddosaš ságadoalli.....	31
101 §	Easttalašvuhta.....	32

102 §	Áššiid gieđahallanortnet	32
103 §	Sáhkavuorut	32
104 §	Manjideapmi ja ášši máhcaheapmi válmmaštallamii	33
105 §	Evttohusat ja hálešteami loahpaheapmi.....	33
106 §	Almmá jienasteami haga šaddi mearrádusa gávnaheapmi.....	33
107 §	Jienasteapmái váldin evttohusat.....	33
108 §	Jienastanvuohki ja jienastanortnet.....	33
109 §	Jienasteami bohtosa gávnaheapmi.....	34
110 §	Doaibmabidjoálgga.....	34
111 §	Beavdegiriji ráhkadeapmi ja dárkkisteapmi.....	34
112 §	Mearrádusaid diehtunaddin gieldda olbmuide	34
13 lohku Eanetlohkoválga ja gorálaš válga		35
113 §	Válggaide guoski dábálaš mearrádusat.....	35
114 §	Eanetlohkoválga	35
115 §	Váldostivrra válgalávdegoddi	35
116 §	Evttohaslisttáid ráhkadeapmi.....	35
117 §	Evttohaslisttáid guođin ja válgadoaimmahusa nammačuorvun.....	36
118 §	Evttohaslisttáid dárkkisteapmi ja vuigen.....	36
119 §	Evttohaslisttuid ovttahttin	36
120 §	Gorálaš válgga doaimmaheapmi	36
121 §	Gorálaš válgga bohtosa gávnaheapmi.....	36
14 lohku Váldostivraáirasa álgga- ja jearranvuoigatvuohta.....		37
122 §	Váldostivraáirasiid álgagat.....	37
123 §	Gielldaráđdehussii čujuhan láhkai gažaldat	37
124 §	Gažahandiibmu	37
IV OASSI Mearrádusdahkan- ja hálddahasmeannudeapmi.....		38
15 lohku Čoahkkinmeannudeapmi.....		38
125 §	Mearrádusaid heiveheapmi	38
126 §	Doaibmaorgánaid mearrádusdahkanvuogit.....	38
127 §	Elektrovnnalaš čoahkkin.....	38
128 §	Elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeapmi.....	38
129 §	Čoahkkináigi ja -báiki	39
130 §	Čoahkkinbovdehus	39
131 §	Elektrovnnalaš čoahkkinbovdehus.....	39
132 §	Evttohuslisttá ja čuvvosiid almmustuhttin gieldda fierbmesiidduin.....	39
133 §	Joatkkačoahkkin	39
134 §	Várrelahtu bovden.....	40
135 §	Mieldeorrun čoahkkinimis	40
136 §	Gielldaráđdehusa ovddasteaddji eará doaibmaorgánain.....	40
137 §	Čoahkkima almmolašvuohta	40
138 §	Čoahkkima lágalašvuohta ja mearridanváldi	41
139 §	Gaskaboddosaš ságadoalli.....	41
140 §	Čoahkkima jodiheapmi ja sáhkavuorut.....	41
141 §	Čoahkkinbovdehusas máinnaškeahkes ášši gieđahallan.....	41
142 §	Áššegieđahallit	41

143 §	Ovdanbuktin.....	41
144 §	Easttalašvuohta.....	42
145 §	Manjideapmi ja ášši máhcaheapmi válmmaštallamii	42
146 §	Evttohusat ja ságastallama loahpaheapmi.....	42
147 §	Jienasteami haga šaddi mearrádusa gávnaheapmi	42
148 §	Jienasteapmái váldin evttohusat.....	43
149 §	Jienasteapmi ja válga	43
150 §	Beavdegirjji ráhkadeapmi ja dárkkisteapmi.....	43
151 §	Mearrádusaid diehtunaddin gieldda lahtuide.....	44
152 §	Mávssut luohttámušdoaimma dikšumis.....	44
16 lohku Eará mearrádusat		45
153 §	Álggavuoigatvuohta.....	45
154 §	Álgaga gieđahallan	45
155 §	Álgaga dahkkái addin dieđut.....	45
156 §	Áššegirjjiid vuolláičállin	45
157 §	Duođastuslaš diehtunaddima vuostáváldin.....	46
Čuvvosat.....		47
Ohcejoga gieldda doaibmaorgánaorganisašuvdna (Hálddahusnjuolggadus § 6)		47
Ohcejoga gieldda bargoveahkaorganisašuvdna (Hálddahusnjuolggadus § 14)		47

I OASSI HÁLDDAHUSA JA DOAIMMA ORDnen

1 LOHKU GIELDDA STIVREN

1 § Hálldahusnjuolggadusa heiveheapmi

Ohcejoga gieldda hálldahusa ja doaimma ordnemis sihke mearrádusdahkan- ja čeahkkinmeannudanvugiin čuovvut dán hálldahusnjuolggadusa mearrádusaid, jos lágas ii leat nuppeláhkai mearriduvvon.

2 § Gieldda stivrenvuogádat

Gieldda stivren vuodđuduvvá gieldastrategiijai, ekonomiiaplánii, bušehttii sihke eará váldostivra mearrádusaide.

Váldostivra vástida gieldda doaimmas ja ekonomiijas, geavaha gieldda mearridanválddi ja sirdá doaimmaválddis hálldahusnjuolggadusa mearrádusain.

Gielddaráđdehus vástida váldostivra mearrádusaid válmmaštallamis, ollašuhttimis ja lágalašvuoda bearráigeahčus.

Gielddaráđdehus stivre gieldda doaimma, hálldahusa ja ekonomiija. Gielddaráđdehus vástida gieldda doaimma oktiiheiveheamis ja oamasteaddjistivremis sihke gieldda bargoveahkapolitihkas ja fuolaha gieldda siskkáldas gohcimis ja riskkaidhálldašeami ordnemis.

Gielddahoavda stivre gielddaráđdehusa vuložin hálldahusa, ekonomiijadikšuma ja eará doaimma. Gielddahoavda vástida áššiid válmmaštallamis gielddaráđdehusa gieđahallama várás.

3 § Áššemeannudeapmi gielddaráđdehusas

Gielddaráđdehusa áššemeannudeaddjin lea gielddahoavda. Go gielddahoavda lea eret dahje lea easttalaš, áššemeannudeaddjin doibme guhte lea su sadjásažžan mearriduvvon.

4 § Gielddaráđdehusa ságajodiheaddji barggut

Gielddaráđdehusa ságajodiheaddji

- stivre gieldastrategiija sihke gielddaráđdehusa doaimmaid ollašuhttima gáibidan politihkalaš oktasašbarggu ja ollašuhtta politihkalaš joavkkuiguin dan ságastallama maid áššiid gieđahallan gáibida sihke doallá heivvolaš vuogi mielde oktavuoda gieldda ássiide ja eará čanusjoavkkuide

- vástida gielddahoavdda hoavdasoahpamuša válmmaštallamis ja fuolaha gielddaráđdehusa ja váldostivrra laktimis válmmaštallanprosessii áššáigullevaš láhkai
- vástida das, ahte gielddahoavddaiguin čadahuvvo jahkásaččat ulbmil- ja árvoštallanságastallamat.

5 § **Giellda gulahallan**

Gielldaráđdehus stivre giellda gulahallama ja dieđiheami giellda doaimmain. Gielldaráđdehus dohkkeha almmolaš rávvagiid gulahallama ja dieđiheami prinsihpain sihke nammada gulaheamis vástideaddji virgehálldašeaddjiid.

Doaibmaorgánat láchet iežaset doibmasuorggis vejolašvuodaid čadačuovgi doaibmamii áššiid válmmaštallamis ja mearrádusdahkamis.

Gielldaráđdehus, lávdegottit, gielddahoavda sihke doaibmasurggiid njunuš virgehálldašeaddjit fuolahit, ahte giellda ássit ja bálvalusiat geavaheaddjit oččot doarvá dieđuid válmmaštallama vuloš ja almmolaččat mearkkašahtti áššiin ja sáhttet oassálastit ja váikkuhit dáid áššiid válmmaštallamii. Gulahallamis geavahuvvo čielga ja áddehahtti giella ja vuhtii váldojit giellda iešguđet ássijoavkkuid dárbbut sihke sámi giellalágas čuovvu sámegeilat giellalaččaid vuoigatvuodat.

2 LOHKU DOAIBMAORGÁNAORGANISAŠUVDNA

6 § **Ohcejoga giellda doaibmaorgánaorganisašuvdna**

Govvádus giellda doaibmaorgánaorganisašuvdnas lea hálldahusnjuolggadusa čuovusin.

7 § **Váldostivra**

Váldostivrras leat 15 áirasa. Váldostivrra ságajođiheaddjiid guoski mearrádusat leat 85 §:s.

8 § **Gielldaráđdehus**

Gielldaráđdehusas leat 7 lahtu, geain váldotivra vállje gielldaráđdehusa ságajođiheaddji ja várreságajođiheaddji. Juohke lahtus lea persovnnalaš várrelahttu.

9 § **Dárkkistanlávdegoddi**

Dárkkistanlávdegottis leat 3 lahtu, geain váldotivra vällje lávdegotti gielddaráđdehusa ságajođiheaddji ja várreságajođiheaddji. Juohke lahtus lea persovnnalaš várrelahttu. Ságajođiheaddji ja várreságajođiheaddji galget leat áirasat. Juohkehaš lahtus lea persovnnalaš várrelahttu.

10 § **Lávdegottit**

- Čuvgehuslávdegottis leat 7 lahtu, sihke sáme- ja suomagielat árrabajásgeassima ja oahpahasdoaimma juhkosat, mas guktuin leat 5 lahtu.
- Eallinfápmolávdegottis leat 7 lahtu.
- Teknihkalaš lávdegottis leat 7 lahtu.
- Vuodđodorvolávdegottis leat dán rádjai go sosiála- ja dearvvasvuodadoaimma ođastus boahotá fápmui 7 lahtu.

Váldostivra vällje lávdegottiid lahtuin ságajođiheaddji ja várreságajođiheaddji, sihke juhkosiid ságajođiheaddjin čuvgehuslávdegotti aitosaš lahtu. Juhkosa lahtuid galgá välljet áššáiosolaš giellajovkui gullelaš olbmui. Juhkosa lahtun sáhtta välljet lávdegotti olggobeale olbmo earet árrabajásgeassima ja oahpahasdoaimma bargoveaga. Juohkehaččas lávdegotti ja juhkosa lahtus lea persovnnalaš várrelahttu.

11 § **Gieldda fitnodatlágádus**

Lasihuvvo dárbbu mielde.

12 § **Válgadoaibmaorgánat**

Guovddášválgalávdegottis, válgalávdegottis ja válgadoaibmagottiin mearriduvvo válgalágas.

13 § **Váikkuhandaibmaorgánat**

Gielddas lea nuoraidstivra, boarrásiidráđdi ja lápmásiidráđdi, maid čoahkus, ásaheamis ja doaibmanvejolašvuodain mearrida gielddaráđdehus.

3 LOHKU

BARGOVEAHKAORGANISAŠUVNDA

14 § **Bargoveahkaorganisašuvdna**

Govvádus gieldda bargoveahkaorganisašuvnnas lea hálldahusnjuolggadusa čuovusin.

15 § **Gielddahoavda**

Gielddahoavda vástida gielddaráđđehusa doaibmasuorggi doaimmas sihke stivre ja ovddida doaimmaid gielddaráđđehusa vuollásažžan.

Gielddaráđđehus mearrida gielddahoavdda sadjásačča, guhte dikšu gielddahoavdda bargguid go gielddahoavda lea eret dahje easttalaš.

16 § **Doaibmasurggiid organisašuvdna ja barggut**

Gielddaráđđehus mearrida doaibmasurggiid gaskasaš barggojuogus dáinna oasiin go hálddahusnjuolggadusas ii leat áššis mearriduvvon.

17 § **Doaibmasuorgehoavddat(=hálddahushoavddat)**

Gieldda doaimmat ja bargoveahka juohkásit

- dárkkistanlávdegotti vuollásaš ruhtadoalldárkkisteapmái
- gielddaráđđehusa vuollásaš guovddášhálddahussii
- čuvgehuslávdegotti vuollásaš čuvgehusdoibmii
- tehnikkalaš lávdegotti vuollásaš tehnikkalaš doibmii
- eallinvuoibmelávdegotti vuollásaš ealáhusdoibmii
- vuodđodorvolávdegotti vuollásaš sosiála- ja dearvvasvuodadoibmii dan rádjai, go sosiála- ja dearvvasvuodadoaimma ođastus ollašuvvá.

Hálddahusossodaga doaibmasuorgehoavda lea gielddahoavda, čuvgehusdoaimma čuvgehushoavda- rektor, tehnikkalaš doaimma giddodathoavda ja sosiála- ja dearvvasvuodadoaimma vuodđodorvohoavda. Doaibmasuorgehoavda/ hálddahushoavda vástida iežas doaibmasuorggi /hálddahusgotti doaimmas sihke stivre ja ovddida doaimma gielddaráđđehusa, gielddahoavdda ja lávdegotti vuollásažžan. Dárkkistanlávdegoddi vuollásaš doaimmas ii leat doaibmasuorgehoavda/hálddahushoavda.

Gielddaráđđehus mearrida doaibmasuorgehoavdda /hálddahushoavdda sadjásačča, guhte dikšu doaibmasuorgehoavdda /hálddahushoavdda bargguid dallego son lea eret dahje easttalaš.

18 § **Boađussuorgehoavddat**

Boađussuorgehoavda vástida boađussuorggi doaimmas sihke stivre ja ovddida doaimma gielddaráđđehusa, lávdegotti ja doaibmasuorgehoavdda vuollásažžan.

Áššáiosolaš doaibmasuorgehoavda mearrida boađussuorgehoavdda sadjásačča, guhte dikšu boađussuorgehoavdda bargguid dallego son lea eret dahje.

19 § **Doaibmaovttadagaid hoavddat**

Doaibmaovttadaga hoavda vástida doaibmaovttadaga doaimmas sihke stivre ja ovddida doaimma boađussuorgehoavdda vuollásažžan

Áššáiosolaš boadussuorgehoavda mearrida doaibmaovttadaga hoavdda sadjásačča, guhte dikšu boadussuorgehoavdda bargguid dallego son lea eret dahje easttalaš.

20 § Fitnodatlágádusa hoavda

Lasihuvvo dárbbu mielde.

4 LOHKU

KONSEARNASTIVREN JA SOAHPAMUŠAID HÁLDDAŠEAPMI

21 § Konsearnanjunnošat

Gieldda konsearnanjunnošiidda gullet gielddaráđdehus sihke gielddahoavda.

22 § Konsearnanjunnošiid barggut ja doaibmaválddi juohkin

Gielddaráđdehus

- ovddasvástádus oamasteaddjipolitihka, oamasteaddjistivrema prinsihpaid ja konsearnarávvaga ovddideamis ja válmmaštallamis váldostivrii
- ovddasvástádus oamasteddjistivrema ollašuhttimis ja organisere konsearnajodiheami ja konsearnagohcima
- mearrida konsearnanjunnošiidda gullelaš virgehálddašeaddjiid iešguđe vuolleservoša- ja osolašvuohtaservoša guoski bargjojuogu
- addá váldostivrii jahkebeale gaskkaid raportta fitnodatserviid ulbmiliid ollašuvvamis ja ekonomalaš dili ovdáneamis sihke árvvoštallama boahhteáiggi ovdáneamis ja riskkain
- árvvoštallá jahkásaččat oamasteaddjistivrema boaduslašvuođa gielldakonsearna oppalaš ovddu ollašuvvama, riskkaidhálddašeami ja meannudanvugiin dáfus ja dagaha olggobeale olbmui árvvoštallama oktii váldostivrabajis
- gieđahallá árvvoštallama bohtosiid ja jurddabohtosiid váldostivra ságajodiheaddjiiguin.
- čuovvu ja árvvoštallá fitnodatserviid ulbmiliid ollašuvvamis ja ekonomalaš dili ovdáneami ja dahká daid vuođu dárbbu mielde evttohusaid gielddaráđdehussii
- addá gieldda ovdaovvama konsearnarávvaga eaktudan áššiin
- ovddasvástida vuolleservošiid stivrraid lahtuid nammadanproseassas
- nammada gieldda evttohasaid vuolleservošiid stivrraide
- nammada fitnodatsearveovddasteaddjiid ja addá sidjiide oámasteaddjistivrema eaktudan doaibmarávvagiid.

Gielddahoavdda bargun lea doibmet konsearnna hoavdan ja aktiivvalaš oamasteaddjistivremiin veahkehit iežas stivrema vuloš fitnodatserviid hálldahussii ja doaimmaide.

23 § Soahpamušaid hálddašeapmi

Gielddaráđdehus ovddasvástida soahpamušaid hálddašeami ja soahpamušgohcima ordnemis, addá dárkilut rávvagiid soahpamušhálddašeamis sihke mearrida soahpamušaid iežas doaibmasuorggis vástuolbmuid.

Lávdegoddi mearrida soahpamušaid iežas doaibmasuorggi vástuolbmuid.

5 LOHKU

DOAIBMAORGÁNAID BARGGUT JA DOAIBMAVÁLDDI JUOHKU

24 § **Gielddaráđdehusa barggut ja doaibmaváldi. Áššemean-nudeaddjin doibme gielddahoavda.**

Gielddaráđdehus stivre gieldda doaimma ja vástida gielдалágas mearriduvvon bargguin sihke mearrida *čuovvovaš iežas doaibmasuorggi gullevaž áššiin:*

1. gieldda kássaváriid investerenvuođđojurdagiid dohkkeheapmi
2. loana váldin
3. dearvvasvuoda ja buresveadjima ovddideami koordineren ja stivren
4. eanageavaheami *strategalaš ja oppalašplánen*
5. sajádatláva nuppástus, dalle go dat ii leat mearkkašahtti
6. eanageavahan- ja huksenlága (171 §:a) čuovvu spiehkastanváldi ja addojuvvon cealkámušat
7. čilgehusa addin váldostivrra mearrádusas go gielddaráđdehus sáhtta leat ovttá oaivilis váldostivrra mearrádusain
8. bargoveaga vahátbuhtadusvásttus mearrideapmi
9. gieldda opmodat-, bargoveahka- ja doaibmariskkkaid dáhkádusvuođđojurdagiid nannen
10. bargoveahkahálddahusa vuođđojurdagat

25 § **Čuvgehuslávdegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemen-nudeaddjin doaibmá čuvgehushoavda-reaktor.**

Čuvgehuslávdegoddi stivre ja ovddida iežas vuollásaš doaibmasuorggi ja vástida bálvalusaid buođuslaš ordnemis. Lávdegoddi čuovvu ja árvoštallá bálvalusaid váikkuhanmuni ja várre ássiide ja geavaheaddjiide vejolašvuoda oassálastit bálvalusaid plánemii ja ovddideapmai.

Lávdegoddi ovddasta gieldda ja geavaha gieldda hállanválddi iežas doaibmasuorgái gullevaž áššiin.

Lávdegoddi mearrida *čuovvovaš doaibmasuorgásis gullevaž áššiin:*

1. vuođđooahpahušlága miel dásaš ovda- ja vuođđooahpahus
2. vuođđooahpahušlága miel dásaš skuvllalaččaid iđit- ja eahketbeaivedoaibma
3. logahatlága miel dásaš logahatskuvlen ja eará nuppi dási skuvlen
4. friddja čuvgehusbarggus ja dáidaga vuođđooahpahusas addojuvvon lágaid miel dásaš skuvlen
5. girjerádjo- ja diehtobálvlausat, kulturdoaibma, lihkanan - ja nuoraiddoaibma
6. árrabajásgeassin

7. ovddidanfidnodoaibman

26 § Árrabajásgeassin- ja oahpahusdoaimma juhkosiid barggut ja doaibmaváldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá čuvgehusoavda- rektor.

Giellajuogus mearrida čuovvovaš doaibmasuorgásis *gullelaš áššiin*:

1. dat barggut, mat oahpahusdoaimma lánkaásaheami mielde gullet gildii ja mat gusket iežas giellajoavkku
2. oahpahusa ja árrabajásgeassima ordnemii ja ovddideapmai laktáseaddji gažaldagat
3. evttohusat lándegoddái giellajoavkku oahpahusa ja árrabajásgeassima bálvalan- ja resursadárbbu nuppástusain
4. virgeválljemat mat gusket giellajoavkku oahpahusa ja árrabajásgeassima
5. giellajoavkku guoski árrabajásgeassinplána ja oahppaplána áššit
6. evttohusat lándegoddái oktasaš oahpahusdoaimma ja árrabajásgeassima guoski áššiin

Juogus sáhtta buktit ášši, man das lea vuoigatvuohta čoavdit, lándegotti mearrideami vuollái. Juhkosis lea vuoigatvuohta sirdit doaibmaválddis iežas vuollásaš virgehálldašeaddjai.

27 § Eallinfápmolándegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemeannudeaddjin doaibmá ovddidan- ja ealáhusoavda.

Eallinfápmolándegoddi stivre ja ovddida iežas vuloš doaibmasuorggi ja ovddasvástida bálvalusaid boaduslaš ordnemis. Lándegoddi čuovvu ja árvoštallá bálvalusaid váikkuheami ja várre ássiide ja geavaheadjiide vejolašvuoda oassálastit bálvalusaid plánemii ja ovddideapmái.

Lándegoddi ovddasta gieldda ja geavaha gieldda hállanválddi iežas doaibmasuorggi gullelaš áššiin.

Lándegoddi mearrida *čuovvovaš doaibmasuorgásis gullelaš áššiin*:

1. ealáhus- ja fitnodatbálvalusat
2. dálonguovlohálddahusa bálvalusat (oktasašdoaibmaguovlu Anára gielddain)
3. ovddidanfidnodoaibma ja –bálvalusat
4. rádjeguovlooktasašbargobálvalusat
5. oktasašbálvalusaid bálvalusat
6. turismarávven ja guovlomárkanastin
7. ealáhuspolitihkalaš ovdogohcin ovttas gielddaráđdehusain
8. eará ealáhusdoaimma doarju doaibma ovttas gielddaráđdehusain

Eallinfápmolándegotti doaibmasuorgái gullet dálonguovloaláhusvirgeoapmahačča barggut dikšojuvvojit Anára ja Ohcejoga guovllus Anára sosiála- ja dearvvasvuoda- lándegotti birasjuhkosis, mii vuodđuduvvá Anára ja Ohcejoga gaskasaš oktasašdoaibmasoahpamuššii.

28 § Teknikkalaš lávdegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemen- nudeaddjin doaibmá giddodathoavda.

Teknikkalaš lávdegoddi stivre ja ovddida iežas vuollásaš doaibmasuorggi ja ovddasvástida bálvalusaid buođuslaš ordnemis. Lávdegoddi čuovvu ja árvvoštallá bálvalusaid váikkuhanmuni ja várre ássiide ja geavaheaddjiide vejolašvuoda oassálastit bálvalusaid plánemii ja ovddideapmái.

Lávdegoddi ovddasta gieldda ja geavaha gieldda hállanválddi iežas doaibmasuorgái gullelaš áššiin.

Lávdegoddi mearrida *čuovvovaš doaibmasuorgásis gullelaš áššiin:*

1. giddodatdoaibma, huksen, sadjebálvalandoaibma, priváhtageaidnodáhpáhusat
2. sajádatlávvanuppástus ja birrasa plánen
3. doaibmat eanageavahan - ja huksenlága čuovvu huksenberráigeahččaneiseváldin
4. johtolatjođáhagaid, gáhtaid, márkanšilljuid, párkkaid jed. gohcin

Teknikkalaš lávdegoddi doaibmá eanageavahan- ja huksenlága 13 a logu (Eanačáziid guoski sierra mearrádušat) oaivvildan mánggalahtot doaibmaorgánan.

29 § Vuodđodorvolávdegotti barggut ja doaibmaváldi. Áššemean- nudeaddjin doaibmá vuodđodorvohoavda.

Vuodđodorvolávdegoddi stivre ja ovddida iežas vuollásaš doaibmasuorggi ja ovddasvástida bálvalusaid buođuslaš ordnemis. Lávdegoddi čuovvu ja árvvoštallá bálvalusaid váikkuhanmuni ja várre ássiide ja geavaheaddjiide vejolašvuoda oassálastit bálvalusaid plánemii ja ovddideapmái.

Lávdegoddi ovddasta gieldda ja geavaha gieldda hállanválddi iežas doaibmasuorgái gullelaš áššiin.

Lávdegoddi mearrida *doaibmasuorgásis gulli čuovvovaš áššiin:*

1. sosiála- ja dearvvasvuodafuolahusa ordnen
2. ruhtadoallo- ja vealgerávven
3. gárrenávdnasiid eastadanbargu
4. barggu oazžuma ovddideaddji mánggasuorggat oktasašbálvalusat, geatnegahttonbargguiduhtin ja vihkkedallanvuloš bargguiduhtinbálvaleapmi
5. ovddidanfidnodoaibman

Vuodđodorvolávdegoddi doaibmasuorgái gullelaš:

1. birasdearvvasvuodafuolahusa eiseváldi-, lohpe- ja gohcinbarggut
2. birassuodjaleami eiseváldi-, lohpe- ja gohcinbarggut
3. šibitdoavttirfuolahus sihke dasa laktáseaddji lágaid čuovvu eiseváldi-, lohpe- ja gohcinbarggut dikšojuvvojit Anára ja Ohcejoga gielddain Anára sosiála- ja dearvvasvuodalávdegotti birasjuhkosis, mii vuodđoduvvá Anára ja Ohcejoga gaskasaš oktasašdoaibmasoahpamuššii.

30 § Virgehálddašeaddji barggut ja doaibmaváldi

Virgehálddašeaddjiid bargguin ja doaibmasuorggis, jos dain ii leat mearriduvvon omd. virggi vuodđudeami oktavuodas, mearrida doaibmasuorgehoavda dahje doaibmasuorgehoavddat ovttas. Oktii heivehuvvon áššiin mearrádusváldi lea gielddahoavddas.

31 § Fitnodatlágádusa stivrra barggut ja doaibmaváldi

Lasihuvvo dárbbu mielde.

32 § Doaibmaválldi ovddos sirdin

Doaibmaorgána sáhtta sirdit dasa dán logus mearriduvvon doaibmaválldi ovddos iežas vuloš virgeoapmahažžii. Dat, geasa doaibmaváldi lea sirdojuvvon, ii sáhte šat sirdit doaibmaválldi ovddos.

33 § Doaibmaváldi mearrida áššegirjji addimis

Váldostivra áššegirjjiid guoski diehtobivdagiid čoavdá váldostivrra čállin mearriduvvon virgehálddašeaddji.

Doaibmaorgána sáhtta iežas mearran viidodagas sirdit áššegirjji addima guoski virgeoapmahačča čoavdinválldis iežas vuloš virgehálddašeaddjai.

34 § Ášši váldin gielddaráđđehusa gieđahallamii

Ášši váldimis gielddaráđđehusa gieđahallamii sáhtta mearridit gielddaráđdehus, gielddaráđdehusa ságajodiheaddji ja gielddahoavda.

35 § Ášši váldin lávdegotti gieđahallamii

Ášši sáhtta gielddalága 92 §:a mielde váldit lávdegotti gieđahallamii, jos ii leat almmuhuvvon ášši váldimis gielddaráđdehusa gieđahallamii.

Ášši váldimis lávdegotti gieđahallamii sáhtta mearridit lávdegotti ja dan ságajodiheaddji lassin lávdegotti áššemeannudeaddji.

36 § Váldingelbbolaš mearrádusa almmuheapmi

Gielddaráđdehusa vuloš virgeoapmahaš galgá almmuhit gielddaráđdehussii dahkan váldingelbbolaš mearrádusain earet dakkáraš áššiid dahje áššejoavkkuid, main gielddaráđdehus lea mearridan, ahte dat ii geavat váldinvuoigatvuoda.

Lávdegotti vuloš virgeoapmahaš sihke lávdegotti juogus galgá almmuhit lávdegoddái dahkan váldingelbbolaš mearrádusain earet dakkáraš áššiid dahje áššejoavkkuid, main lávdegoddi lea mearridan, ahte dat ii geavat váldinvuoigatvuoda.

Almmuhusa galgá dahkat njealji beavvi siste beavdegirjji dárkkisteamis. Jos beavdegirji ii dárkkistuvvo, mearreáigi rehkenastojuvvo beavdegirjji vuolláičállimis.

Almmuhus dahkkojuvvo elektrovnnalaččat gielddaráđdehusa (ja lávdegotti) ságajođiheaddjái ja áššemeannudeaddjái.

Mearrádusat dain áššiin, main ii dárbbas almmuhit, sáhtta váldinvuoigatvuođa easttekeahhtá ollašuhttit, jos ovttaskas dáhpáhusas ii leat almmuhuvvon ášši váldimis gielddaráđdehusa (dahje lávdegotti) gieđahallamii.

6 LOHKU

DOAIMVÁLDI BARGOVEAHKAÁŠŠIIN

37 § Gielddaráđdehusa oppalaš doaimváldi bargoveahkaáššiin

Jos doaimválddis bargoveahkaáššiin ii leat ásahuvvon lágas iige mearriduvvon hálddahunjuolggadusas, doaimváldi lea gielddaráđdehusas.

38 § Virggi vuodđudeapmi ja heaittiheapmi sihke virgenamahusa nuppástuhttin

Váldostivrra mearrida virggi vuodđudeamis ja heaittiheamis sihke virgenamahusa nuppástuhttimis.

39 § Virgegaskavuoda nuppástuhttin bargogaskavuohan

Gielddaráđdehus mearrida virgegaskavuoda nuppástuhttimis bargogaskavuohan.

40 § Gelbolašvuodagáibádusat

Gielddahoavdda virggi gelbolašvuodagáibádusain mearrida váldostivra.

Eará virggiid gelbolašvuodagáibádusain mearriduvvo go virgi vuodđuduvvo.

Jos olmmoš váldo virgegaskavuhtii almmá, ahte doaimma várás lea vuodđuduvvon virgi, gelbolašvuodagáibádusain mearrida gielddaráđdehus.

41 § Ohcanláhkai almmuheapmi

Virggi dahje virgegaskavuoda almmuha ohcanláhkai virgegaskavuoda váldimis mearrideaddji virgeoapmahaš. go virgegaskavuhtii váldimis mearrdideaddji virgeoapmahaš lea váldostivra, virggi dahje virgegaskavuoda almmuha goittotge ohcanláhkai gielddaráđdehus.

42 § Báivalangaskavuhtii váldin

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

Váldostivrra mearrida gielddahoavdda, čuvgehushoavda-rektora, vuoddodorvohoavdda, giddodathoavdda sihke ovddidan- ja ealahushoavdda válljemis.

Gielddaráddehus ja lávdegoddit mearridit iežaset vuollásaš virgehálldašeaddjiid ja bargiid válljemis ja eretcealkimis.

Geahččalanáiggi mearrideamis dahje soahpamis ja geahččalanáiggi bistináiggis mearrida dat, gii váldá bálvalangaskavuhtii.

43 § Evttolaš válljenmearrádusa nannen

Evttolaš válljenmearrádusa nanne bálvalangaskavuhtii váldimis mearridan virgeoapmahaš. Váldostivrra evttolaš válljenmearrádusa nanne goittotge gielddaráddehus. Doaibmaorgána válljema nanne doaibmasuorgehoavda.

Evttolaš válljenmearrádusa fámoheavvama meroštallá mearrádusain bálvalangaskavuhtii váldimis mearridan virgeoapmahaš.

44 § Virgái váldin go virgái válljejuvvon olmmoš eretcealká iežas ovdal virgedoaimmahaš álgima

Jos virgái dahje virgegaskavuhtii, mii leamašan ohcanláhkai, válljejuvvon olmmoš eretcealká iežas ovdal virgedoaimmahaš álgima, iige várresadjái leat válljejuvvon giige, de sáhtta virgehálldašeaddji válljet daid virggi dahje virgegaskavuoda ohcan olbmuid joavkkus, geat almmuhit, ahte ohcamuš lea ain fámus.

45 § Vihkkedallanvuloš virge- ja bargofriidjavuođat

Gielddaráddehus mearrida gielddaráddehusa ja lávdegotti áššemeannudeaddjiid badjel jagi virgelobi mieđiheamis. Gielddahoavdda badjel vahku virgelobiin mearrida gielddaráddehusa ságajodiheaddji. Gielddahoavda ja hálldahushoavddat mieđihit eanemustá 6 mánotbaji vihkkedallanvuloš bálkkáhis virgelobiid dahje bargolobiid. Badjel jagi vihkkedallanvuloš bálkkáhis virgelobiid ja bargofriidjavuođa mieđiha dat, guhte doibmii lea válljen earet eará váldostivrra válljen virgehálldašeaddjiid, geaid virgelobiid mieđiha gielddaráddehus. Virgelobiid ja bargofriidjavuođa mieđiheamis berre čuovvut gielddaráddehusa dohkkehan bargoveahkarávva.

46 § Eará go vihkkedallanvuloš virgelobit

Gielddaráddehusa ságajodiheaddji mieđiha gielddahovdii sihke gielddahoavda ja eará hoavddat mieđihit iežaset vuollásaččaide eará go vihkkedallanvuloš virgelobiid dahje bargoluomuid.

47 § Virge- ja bargoeaktosoahpamuša vihkkedallanvuloš mearrádusaid heiveheapmi

Juos dán logus ii leat nuppe láhkai mearriduvvon, virge- ja bargoeaktosoahpamuša vihkkedallanvuloš mearrádusaid heiveheamis mearrida gielddaráddehus gielddahoavdda ja áššemeannudeaddjiid oasis. Earáid oasis bálkká ja eará ekonomalaš

ovddu guoski vihkkedallanvuloš mearrádušaid dahká dat, guhte olbmo lea doibmii válljen. Dáhpáhusain, main lea vejolaččat váikkuhus earáid bálkkáide, áššis mearrida dat virgehálddašeaddji, gean bargun gielddaráđđehus lea mearridan bálkááššiid kontáktaolbmo bargguid.

Earáin go hálldahusnjuolggadusas máinnašuvvon vihkkedallanvuloš mearrádušaid heiveheamis sáhtta gielddaráđđehus dahje doaibmaorgána gielddaráđđehusa dohkkehan vuodđojurdagiid mielde sirdá doaibmaválldis gielddahovdii, doaibmasuorgehovdii, boadusguovlohovdii, doaibmaovttadaga hovdii dahje eará virgehálddašeaddjiide.

48 § Virgehálddašeaddji sirdin nuppi virgegaskavuhtii

Virgehálddašeaddji sirdimis nuppi virgegaskavuhtii gielddaid virgehálddašeaddjilága 24 §:n vuodul mearrida virgeoapmahaš, geas lea doaibmaválldi guktuide virgegaskavuodaide váldimis. Jos doaibmaválldi lea eará virgeoapmahaččaš, sirdimis mearrida gielddaráđđehus.

49 § Siidodoaimmat

Siidodoaimmalohpeohcamuša čoavdá ja siidodoaimmalobi šluhttemis sihke siidodoaimma vuostávdima ja doallama gielddimis mearrida dat doaibmaorgána, man vuollásaš olmmoš lea.

50 § Virgehálddašeaddji bargo- ja doaibmannávccaid čielgga-deapmi

Gielddaráđđehusa ságajodiheaddji mearrida gielddaid virgehálddašeaddjilága 19 §:a vuodul dearvvasvuodadili guoski dieđuid bivdimis gielddahoavddas sihke gielddahoavdda mearrideamis dearvvasvuodadili guoski dárkkistemiide ja dutkamušaide.

Hoavda (virgehálddašeaddji) mearrida gielddaid virgehálddašeaddjilága 19 §:a vuodul dearvvasvuodadili guoski dieđuid bivdimis iežas vuollásaš virgehálddašeaddjis sihke virgehálddašeaddji mearrideamis dearvvasvuodadili guoski dárkkistemiide ja dutkamušaide.

51 § Virgedoaimmahusas dollen

Váldostivrra mearrida gielddahoavdda virgedoaimmahusas dollemis

Gielddaráđđehus ja lávdegoddi mearridit iežas vuollásačča virgedoaimmahusas dollemis.

Gielddahoavda sáhtta ovdal gielddaráđđehusa čoahkkima mearridit gielddaráđđehusa vuollásaš virgehálddašeaddji gaskaboddasaš virgedoaimmahusas dollemis.

Áššemeannudeaddji sáhtta ovdal lávdegotti čoahkkima mearridit lávdegotti vuollásaš virgehálddašeaddji gaskaboddasaš virgedoaimmahusas dollemis.

52 § Virgegaskavuoda ja bargogaskavuoda nuppástuhttin oasseáigásažžan

Virgegaskavuoda ja bargogaskavuoda nuppástuhttimis oasseáigásažžan mearrida bálvalusgaskavuhtii váldi virgeoapmahaš.

53 § Lupmui bidjan

Gielddaráđdehus mearrida bargoveaga lupmuibidjama vuodđojurdagiin.

Virgehálddašeaddji ja bargi lupmuibidjamis doaisttáži dahje mearreáigái mearrida hoavda gielddaráđdehusa mearridan vuodđojurdagiid mielde.

54 § Bálvalangaskavuoda nohkan

Bálvalangaskavuoda loahpaheamis geahččalanáigge, eretcealkimis, burgimis ja burgima doalaheamis mearrida bálvalangaskavuhtii váldi virgeoapmahaš.

Virgehálddašeaddji almmuhus virgegaskavuoda eretcealkimis ja bargi almmuhus bargogaskavuoda eretcealkimis almmuhit bálvalangaskavuoda váldimis mearrádusa dahkan virgeoapmahačča dihtui.

55 § Massán dietnasiid buhtten

Virgehálddašeaddjái gielddaid virgehálddašeaddjilága 45 §:a vuodul máksojuvvon buhtadusas mearrida ág. doaibmasuorggi áššemeannudeaddji.

56 § Báلكká ruovttoluottabearran

Dárbbasmeahttumit máksojuvvon báلكká dahje eará virgegaskavuodas čuovvu ruđalaš ovddu ruovttoluottabearramis mearrida ág. doaibmasuorggi doaibmaorgána áššemeannudeaddji.

7 LOHKU

ÁŠŠEGIRJEHÁLDDAHUSA ORDEN

57 § Gielddaráđdehusa áššegirjehálddahusa barggut

Gielddaráđdehus vástida das, ahte áššegirjehálddahusa rávvagat, geavadagat, vásttut ja gohcin lea meroštallojuvvon gieldda eará bargguin sihke

- ovddasvástida buorre diehtohálddašanvuogis ja buorre buriid heaggadieđuid giedahallama ollašuhttimis
- mearrida gieldda áššegirjehálddahusa stivrejeaddji virgehálddašeaddji dahje doaibmaolbmo
- addá dárkkat mearrádusaid áššegirjehálddahusa dikšumis ja áššegirjehálddahusa stivrejeaddji virgehálddašeaddji/doaibmaolbmo, doaibmasurggiid sihke doaibmasurggiid áššegirjehálddahusas vástideaddji olbmuid bargguin
- mearrida diehtostivrenplána (TOS, eAMS, AMS) almmolaš vuodđojurdagiin (sisdoallu, ráhkadeami vásttut, nannen geavahussii, bearráigeahččan ja čuovvun)
- Namaha gieldda arkiivváráhkadeaddjit ja registraradoallit, jos hálddahusnjuolggadusas ii leat mearriduvvon registraradoalli.

58 § Áššegirjehálddahusa njunuš virgehálddašeaddji /do-aibmaolbmo barggut

áššegirjehálddahusa stivrejeaddji virgehálddašeaddji/doaibmaolmmoš stivre gielddaráđdehusa vuollásažžan áššegirjehálddahusa ja vástida gieldda bissovaččat vurkejuvvon áššegirjedieđuin sihke

- ovddasvástida gielddaráđdehusa áššegirjehálddahusa virgeoapmahašbargguid válmmaštallamis ja ollašuhttimis
- stivre ja ovddida áššegirjehálddahusa oassin gieldda dieđuhálddašeami
- dohkkeha gieldda diehtostivrenplána
- ovddasvástida guovddášarkiivvas ja áššegirjiiin, mat vurkejuvvojit bissovaččat
- ráhkada gieldda áššegirjehálddahusa rávvaga ja bearráigeahččá, ahte barggut dikšojuvvojit rávvagiid mielde
- fuolaha áššegirjehálddahussii laktáseaddji skuvlemis ja rávvemis.

59 § Lávdegotti /doaibmasuorggi áššegirjehálddahusa barggut

Lávdegoddi /doaibmasuorgi fuolaha iežas doaibmasuorggi áššegirjedieđuid dikšumis addojuvvon mearrádusaid ja rávvagiid mielde sihke namaha áššegirjehálddahusa vástuolbmo iežas doaibmasuorggis.

7A LOHKU

GIELALAŠ VUOIGATVUOĐAT

60 § Ássiid ja bálvalusaid geavaheaddjiid gielalaš vuoigatvuođat gieldda hálddahusas

Sámi giellalága ulbmilin lea dáfustis dorvvastit vuodđolágas dorvvastuvvon sápmelaččaid vuoigatvuođa doalahit ja ovddidit iežaset giela ja kultuvrra. Sámi giellaláhka heivehuvvo ollásit Ohcejoga gieldda doaibmaorgánii sihke dakkár gielddaovttastumiid doaibmaorgánaide, gos Ohcejoga gieldda lea lahttun.

Ohcejoga gielddas sámeagiela gielddas lea stuorát go 1/3, ja gieldda hálddahusas ja doaimmaid ordnemis sihke gulahallamis galgá váldit vuhtii sáme- ja suomagiela ássiid ja bálvalusaid geavaheaddjiid gielalaš vuoigatvuođaid. Gieldda bálvalusaid galgá ordnet nu, ahte ássiid ja bálvalusaid geavaheaddjiid nákke bálvalit sin iežaset giellii, sáme- dahje suomagiellii, gieldda bargosurggiin.

Gieldda ássis lea vuoigatvuohta geavahit sámeagiela gieldda fállan bálvalusain, ja jos virgebargi dahje bargi ii máhte sámeagiela, de galgá son fuolahit dulkomis áššehasa gielalaš vuoigatvuođaid ollašuttima várás.

Sámeagiela bidjamis virggi dahje doaimma dohkálašvuođagáibádussan mearriduvvo sámi giellalágas. Sámeagiela dáidu gehččojuvvo álo earenoamáš ovdun, vaikke dat ii leat biddjon virggi, doaimma dahje barggu dohkálašvuođagáibádussan.

Doaibmaorgánaid čoahkkinbovdehusa, evttohuslisttu ja beavdegirjji ráhkadeamis sihke gulahallamis ja gieldda ássiide oaivvilduvvon dieđiheamis sáme- ja suomagiellii mearriduvvo sámi giellalágas.

61 § Gielalaš vuoigatvuođat gieldda doaibmamis

Gieldda doaibmamis galgá doarvái bures dorvvastit lágas ásahuvvon gielalaš vuoigatvuođaid ollašuvvama.

Ordnetettiin bálvalusaid oastobálvalussan galgá soahpamuššii váldin mearrádusaiguin sihkkarastit, ahte bálvalusa geavaheaddjiid giellalágas čuovvu gielalaš vuoigatvuođat ollašuvvet seamma láchkai go dat galget ollašuvvat gielddas.

62 § Gielalaš vuoigatvuođaid ollašuvvama čuovvun ja raporterren

Gielddaráđdehus ja lávdegottit čuvvot doaibmasuorggisteaset gielalaš vuoigatvuođaid ollašuvvama. Lávdegottit raporterejit jahkásaččat čuovvuma bohtosiin gielddaráđdehussii. Gielddaráđdehus raportere váldostivrii. Gielddaráđdehus addá dárkilut rávvagiid raporteremis.

II OASSI RUHTADOALLU JA GOHCIN

8 LOHKU RUHTADOALLU

63 § **Bušeahhtaárvalus ja ekonomiiaplána**

Gielddaráđdehus dohkkeha plánenrámaid ja bušeahhtaárvalusa ráhkadanrávvagiid.

Doaibmaorgánat ráhkadit iežaset bušeahhtaárvalusa.

Váldostivra dohkkeha bušeahhtaárvalusas doaibmaorgánii čadni bargoguovdasaš doaimmaid ja ruhtadoalu ulbmiliid sihke daidda dárbbášlaš mearreruđaid ja boahtoárvalusaid sihke gieldakonsearna doaimmaid ja ruhtadoalli ulbmiliid. Mearreruđa ja boahtoárvalusa sáhtá váldit bušeahhtaárvalussii brutto- dahje nettomearrásažžan.

64 § **Bušeahhta ollašuttin**

Gielddaráđdehus ja lávdegottit dohkkehit bušeahhtaárvalussii vuodđuduvvi geavahanplánaset. Geavahanplána sáhtá čohkiidit maiddá soahpamušstivrenmállii laktáseaddji soahpamušain.

Gielddaráđdehus dohkkeha bušeahhta ollašuttinrávvagiid váldostivrra bušeahhtagiedáhallama maŋŋá.

65 § **Doaibmama ja ruhtadoalu čuovvun**

Doaibmama ja ruhtadoalu ollašuvvamis raporterejuvvo doaibmaorgánaide bušeahhta dohkkeheami oktavuodas merrojuvvon láchkai.

66 § **Bušeahhtaárvalusa čadnivohta**

Bušeahhtas mearadettiin váldostivra meroštallá, mat leat doaimmaid ulbmilat, maid váldostivra dohkkeha čadnin. Váldostivra addá bušeahhtaárvalusa čuovvumii guoski mearrádusaid, man láchkai bušeahhtaárvalus ja dan vuodustallamat čatnet gieldda virgeoapmahaččaid.

Gielddaráđdehus sáhtta mearridit dakkár mávssu máksimis, mii lea gieldda čadni ja man galgá hohpolaččat máksit, vaikke dan várás ii leat mearreruhta geavaheamis. Gielddaráđdehus galgá dalánaga dahkat váldostivrii evttohusa mearreruđa mieđiheamis dahje bajideamis.

67 § Bušeahta nuppástusat

Nuppástusaid, mat dahkkojit bušehtti, galgá buktit ovdan váldostivrii nu, ahte váldostivra geargá gieđahallat nuppástusevttohusaid bušeahttajagi áigge. Bušeahttajagi maŋŋá bušeahta nuppástusaid sáhtta gieđahallat dušše sierradáhpáhusain. Rehketdoalloloahpahusa vuolláičállima maŋŋá váldostivrii ii sáhte šat dahkat bušeahta nuppástusevttohusa.

Mearreruđa nuppástusevttohusas galgá čielggadit maiddá nuppástusa váikkuhuusa doaibmama ulbmiliidda ja boahtoárvalusaide. Seamma maiddá doaibmama ulbmiliid dahje bušeahta nuppástusevttohusas galgá čielggadit nuppástusa váikkuhusaid mearreruđaide.

Váldostivra mearrida doaibmaorgánaid mearreruđaid ja ulbmiliid nuppástusain, go organisašuvdna nuppástuhttojuvvo bušeahttajagi áigge.

68 § Opmodaga luohpadeapmi ja láigoheapmi

Gieldda opmodaga luohpadeamis ja láigoheamis mearrida gielddaráđdehus váldostivrra dohkkehan vuđđosiid mielde. Gielddaráđdehus sáhtta sirdit iežas doaibmaválddi eará doaibmaorgánaide ja virgehálldašeadjiide.

69 § Sihkkunplána dohkkeheapmi

Váldostivra dohkkeha plánejuvvon sihkkumiid vuđđosiid.

Gielddaráđdehus nanne sihkkunrehkega vuodđun smávvaskáhpponrájá.

70 § Ruhtadoaimma dikšun

Gieldda ruhtadoaimma barggut leat máksingearggusvuoda doalaheapmi, máksojhtolaga dikšun, loatnaruhtadeapmi ja ruhtaváriid investeren.

Váldostivra mearrida gieldda oppalašváriid dikšuma ja investerendoaimmaid vuđđosiin. Váldostivra mearrida loana váldima ja loana addima vuodđojurdagiin. bušeahttaárvalusa dohkkeheami oktavuodas váldostivra mearrida olggonemiid ja vieris oaiveopmodaga nuppástusain.

Gielddaráđdehus mearrida loana váldimis ja loana addimis čuovvumiin váldostivrra dohkkehan vuodđojurdagiid. Gielddaráđdehus sáhtta sirdit loana váldimii ja addimii laktáseaddji doaibmaválddis iežas vuollásaš virgeaoapmahažžii.

Muđuid gieldda ruhtadoaimmas vástida gielddaráđdehus.

Ruhtadoaimma geavada dikšumis vástida ruhtadoaimmas vástideaddji virgehálldašeadji.

71 § Mávssuin mearrideapmi

Váldostivra mearrida gieldda bálvalusain ja eará bargguin bearran láhkai mávssuid oktasaš vuđđosiin.

Gielddaráđđehus mearrida dárkilabbot mávssuid vuđđosiin ja euromeriin.
Gielddaráđđehus sáhtta sirdit mávssuin mearrideapmái laktáseaddji doaibmaválddis iežas vuloš virgeoapmahažžii.

72 § Áššegirjjiid addimis bearran mávssut

Beavdegirjeváldosis, kopiijas dahje eará printemis berrojuvvo máksu guđege siiddus.

Jos dieđu ovdan ohcan gáibida sierradoaibmabijuid, de dieđuohtamis berrojuvvo muhttašuvakeahtes vuodđomáksu, mii ceahkkálastojuvvo ohcama dárbbášan barggu mielde. Kopiijas ja čáláhusas berrojuvvo dalle muhttašuvakeahtes vuodđomávssu lassin siidoguovdasaš máksu.

Gielddaráđđehus mearrida dárkilabbot áššegirjjiid addimis bearran mávssuid vuđđosiin ja euromeriin.

9 LOHKU OLGGULDAS GOHCIN

73 § Olggaldas ja siskkáldas gohcin

Gieldda hálddahusa ja ruhtadoalu gohcin ordnejuvvo dan láhkai, ahte olggaldas ja siskkáldas gohcin ovttas dahket viiddis gohcinvuogádaga.

Olggaldas gohcin ordnejuvvo doaibmi hoavddain sorjjasmeahtumin. Olggaldas gohcinis vástidit dárkkistanlávdegoddi ja rehketoallodárkkisteaddjit.

Siskkáldas gohcin lea jodiheami oassi. Gielddaráđđehus vástida siskkáldas gohcima ordnemis.

74 § Dárkkistanlávdegotti čoahkkimat

Rehketdoallodárkkisteaddjis lea mieldeorrun- ja hállanvuoigatvuohta lávdegotti čoahkkimiin. Rehketdoallodárkkisteaddjis ja lávdegotti mearridan luohhtámušolbmuin ja virgehálddašeaddjiin lea mieldeorrungeatnegasvuohta lávdegotti čoahkkimis, jos lávdegoddi nu mearrida.

Gielddaráđđehus ii sáhte mearridit iežas ovdasteaddji dárkkistanlávdegotti čoahkkimii.

Dárkkistanlávdegotti mearrádušat dahkkojit almmá virgehálddašeddji ovdanbuktima haga ságadoalli čilgehusa vuodul. Čoahkinmeannudeamis čuvvojit eará muđuid 15 logu mearrádušat.

75 § Dárkkistanlávdegotti barggut ja raportereren

Dan lassin mii gielдалága 121 §:s mearriduvvo, dárkkistanlávdegoddi galgá

- čuovvut rehketoalldárkkisteaddji dárkkistanplána ollašuvvama sihke muđuige čuovvut rehketoalldárkkisteaddji bargguid čađaheami ja dahkat dárbbu miel evttohusaid rehketoalldárkkisteami ovddideapmin
- fuolahit, ahte rehketoalldárkkisteami várás leat dárbblaš resurssat, mat dahket vejolažžan čadahit rehketoalldárkkisteami nu viidát, go almmolašhálddahusa buorre rehketoalldárkkistanvuohki gáibida
- dahkat álgagiid ja evttohusaid dárkkistanlávdegotti, rehketoalldárkkisteaddji ja siskkáldas dárkkisteami bargguid oktiiheiveheamis nu vuogálaččat go vejolaš.

Árvvoštallama bohtosat raporterejuvvojit jahkásaččat váldostivrii addin láchkai árvvoštallanmuitalusas. Ovdal árvvoštallanmuitalusa gárvvásmearmi dárkkistanlávdegoddi sáhtá addit váldostivrii čielggadusaid, maid geahččá dárbblašlažžan. Dárkkistanlávdegoddi sáhtá raporteret rehketoallobaji áigge váldostivrii maiddá eará mearkkašahtti fuomášemiid birra.

76 § Čatnagasvuodaalmmuhusaide laktáseaddji barggut

Dárkkistanlávdegoddi gohcá gielдалága 84 §:s oaivvilduvvon čatnagasvuodaid almmuhangeatnegasvuoda čuovvuma ja fuolaha čatnagasvuodaregistera almmolaš dieđuid almmuheamis gieldda fierbmessiidduin.

Dárkkistanlávdegoddi lea čatnagasvuodaregistera registeradoalli.

Dárkkistanlávdegoddi galgá bidjat čatnagasvuodaalmmuhusaid váldostivrii diehtun oktii jagis.

77 § Rehketoalldárkkistansearvoša välljen

Rehketoalldárkkistansearvvoš välljejuvvo guhkimustá guđa rehketoallobaji hálddahusa ja ruhtadoalu dárkkisteami várás.

78 § Rehketoalldárkkisteaddji barggut

Rehketoalldárkkisteaddji bargguin mearriduvvo gielдалága 123 §:s.

79 § Dárkkistanlávdegotti addin barggut

Rehketoalldárkkisteaddji sáhtá váldit dárkkistanlávdegottis bargogohččosiid lávdegotti giedahallanvuloš áššiid válmmaštallamii ja ollašuttimii laktáseaddji bargguid čađaheamis, juos dat eai leat ruossalasvuodas almmolašhálddahusa buriin rehketoalldárkkistemiin.

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

80 § Rehketoalloodárkkistanmuitalus ja eará raporteren

Rehketoalloodárkkistanmuitalusas mearriduvvo gielдалáга 125 §:s.

Rehketoalloodárkkisteaddji almmuha čielga dohkkeameahttunvuodain, maid fuomáša, dalánaga gielddaráđđehussii addin láhkai rehketoalloodárkkistanbeavdegirjii. Rehketoalloodárkkistanbeavdegirji addojuvvo diehtun dárkkistanlávdegodái.

Rehketoalloodárkkisteaddji raportere dárkkistanplána ollašuvvamis ja dárkkistanfuomášumiid birra dan láhkai go dárkkistanlávdegoddi lea mearridan.

10 LOHKU

SISKKÁLDAS GOHCIN JA RISKKAIHDÁLDDAŠEAPMI

81 § Gielddaráđđehusa siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut

Gielddaráđdehus vástida oppalaš siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ordnemis, sihke

- dohkkeha siskkáldas gohcimii ja riskkaidhálddašeapmái guoski rávvagiid ja manahallanvugiid
- gohcá, ahte siskkáldas gohcin ja riskkaidhálddašeapmi ollašuttovuvvo rávvagiid mielde ja boađuslaččat
- addá doaibmačilgehusas dieđuid siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ordnemis ja deatalamos jurddabohtosiin sihke čielggadusa konsearnagohcimis ja mearkkašahtti riskkain ja eahpesihkkarvuoda dahkkiin.

lassin

- vástida siskkáldas gohcima ordnemis ja oktii heiveheamis dan láhkai ahte gieldda doaimmaid lágalašvuolta ja boađusvuolta sihkkarastojit
- dohkkeha siskkáldas dárkkisteami plána, man vuodul árvvoštallojuvvo riskkaidhálddašan-, gohcin-, jodihan- ja hálddahusproseassaid boađusvuolta
- vástida riskkaidhálddašeami ordnemis dan láhkai, ahte gieldda doaimmaid čielga riskkat fuomášuvvojit ja govviduvvojit, riskka ollašuvvama váikkuhusat, ollašuvvama vuordda ja vejolašvuodát hálddašit riskka árvvoštallojit
- válmmaštallá gielddaráđđehussii siskkáldas gohcimii ja riskkaidhálddašeapmái guoski oasi doaibmačilgehussii.

82 § Lávdegoddi ja stivrra siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut

Lávdegoddi ja stivra vástidit doaibmasuorggisteaset siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ordnemis, ollašuttima gohcimis ja boađusvuodas sihke raporterejit gielddaráđđehussii siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ordnemis ja deatalamos jurddabohtosiin.

83 § Virgehálddašeaddjiid ja ovdaolbmuid siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami barggut

Gielddahoavda sihke doaibmasurggiid ja boadussurggiid njunuš virgehálddašeaddjit vástidit siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ollašuhttimis ja boadusvuodas doaibmasuorggisteaset ja boadussuorggisteaset, rávvejit iežaset vuloš doaibmaossodagaid sihke raporterejit gielddaráđdehusa addin rávvagiid mielde.

Doaibmaovttadagaid ovdaolbmot vástidit ovttadaga riskkaid fuomášeamis, árvvoštallamis, riskkaidhálddašeami doaibmabijuid ollašuhttimis ja doaibmivuodas sihke raporterejit gielddaráđdehusa addin rávvagiid mielde.

Konsearnastivra vástida konsearnaservošiid jodiheamis sihke servošiid siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami ordnema ja boadusvuoda gohcimis.

84 § Siskkáldas dárkkisteami barggut

Siskkáldas dárkkisteapmi árvvoštallá objektiivvalaččat ja sorjjasmeahttumit siskkáldas gohcima, riskkaidhálddašeami ja konsearnagohcima ordnema ja boadusvuoda, raportere árvvoštallama bohtosiin sihke evttoha doaibmabidjoevttohusaid vuogádaga ovddideapmin. Siskkáldas dárkkisteapmi raportere gielddaráđdehussii, siskkáldas gohcima ja riskkaidhálddašeami juhkosii ja gielddahovdii.

Siskkáldas dárkkisteami doaibmama dárkkuhus, barggut ja ovddasvástádusat meroštallojit gielddaráđdehusa dohkkehan siskkáldas dárkkisteami doaibmanrávvagis.

III OSA VÁLDOSTIVRRA

11 LOHKU VÁLDOSTIVRRA DOAIBMAN

85 § **Váldostivrra doaibmama ordnedeamit**

Váldostivrra doaibmabaji vuosttas čoahkkima bovde čoahkkái gielddaráđdehusa ságadoalli. Čoahkkima rahpá agi beales boarrásamos báikki alde leahkki váldostivrra áirras, gii jođiha sága, dassáži go váldostivrra ságadoalli ja várreságadoallit leat välljejuvvon.

Ságadoallit välljejuvvojit váldostivrra doaibmabadjái.

Váldostivrras leat 2 várreságadoalli.

Váldostivrra doaibmama siskkáldas ordnedeapmái guoski áššiid válmmaštallama jođiha váldostivrra ságadoalli, jos váldostivrra ii nuppe láhkai mearrit.

Váldostivrra čoahkkimiid beavdegirjedoallin ja váldostivrra čállin doaibmá váldostivrra mearridan virgehálldašeaddji.

86 § **Váldostivrrajoavkku čohkken ja váldostivrrajoavkku namma**

Váldostivrra áirasat sáhttet čohkket váldostivrrajoavkkuid váldostivrrabarggu várte.

váldostivrrajoavkku čohkkemis, namas ja ságadoallis galgá addit váldostivrra ságadoallái čálalaš almmuhusa. Buohkaid jovkui searvi váldostivrra áirasat galget vuolláičállit almmuhusa.

váldostivrrajoavkun adnojuvvo maiddái okta váldostivrra áirras, jos son lea dahkan 2 momeanttas dárkkuhuvvon almmuhusa.

Váldostivrra dohkkeha váldostivrrajoavkkuid namaid. Namma ii oaččo leat heivetmeahtun. Bellodaga váldostivrrajoavkkus earránan váldostivrra áirasiid dahkan ođđa váldostivrrajoavkku namas ii oaččo šaddat seahkananvárta bellodaga váldostivrrajoavkku nammii.

87 § **Nuppástusat váldostivrrajoavkku čoahkus**

Váldostivrra áirras galgá almmuhit čálalaččat váldostivrra ságadoallái váldostivrrajoavkku searvamis ja das earráneamis. Searvanalmmuhusas galgá leat áššáigullevaš joavkku čálalaš dohkkeheapmi.

Jos váldostivraáirras lea earuhuvvon váldostivrajoavkkus, de váldostivrajoavku galgá almmuhit das čálalaččat váldostivrra ságadoallái.

88 § Čohkkánortnet

Váldostivraáirasat čohkkájit čohkkimis váldostivrajoavkkuid miel ságadoalli dohkkehan čohkkánortnega mielde.

12 LOHKU VÁLDOSTIVRRA ČOAHKKIMAT

89 § Váldostivrra fásta čohkkin ja elektrovnnalaš čohkkin

Váldostivra sáhtá giedahallat ášši fásta čohkkimisttis, mas čohkkimii oassálastit leat báikki alde čohkkinbáikkis. Fásta čohkkimis sáhtá geavahit elektrovnnalaš áššehálddašan- dahje jienastanvuogádaga.

Molssaektosaččat čohkkima sáhtá doallat elektrovnnalaš doaimbirrasis, masa oassálastojuvvo elektrovnnalaš oktavuodain (elektrovnnalaš čohkkin). Álbmogii galgá ordnet vejolašvuoda čuovvut váldostivrra elektrovnnalaš čohkkima internehta bokte sihke čohkkinbovdehusas máinnašuvvon sajis.

Váldostivrra gokčojuvvon elektrovnnalaš čohkkimii sáhtá oassálastit dušše dakkár báikkis, gos čiegusin doallama vuloš dieđuid ja čohkkimis gevvojuvvon háleštemiid eai olggobeale olbmot gula dahje oainne.

Gielddaráđdehus dahje dan nammadan virgehálddašeaddji vástida das, ahte elektrovnnalaš čohkkimiidda dárbbalaš teknihkalaš rusttegat, vuogádagat ja diehtojhtinoktavuođat leat áiggi dásis ja diehtodorvvolačča dan láchkai go lágain lea biddjon eaktun.

90 § Čohkkinbovdehus

Čohkkinbovdehusa addá váldostivrra ságadoalli dahje goas sus lea eastta, de várreságadoalli. Čohkkinbovdehusas galgá almmuhit čohkkima áiggi ja báikki sihke giedahallama vuloš áššiid.

Čohkkinbovdehusas galgá máinnašit, jos gažaldagas lea elektrovnnalaš čohkkin ja almmuhit fierbmečujuhusa sihke saji, gos guldaleaddjit sáhttet čuovvut čohkkima. Čohkkinbovdehusas galgá máinnašit jos oassi čohkkináššiid giedahallojuvvo gokčojuvvon čohkkimis.

Čohkkinbovdehusa galgá sáddet uhcimustá 7 beavvi ovdal váldostivrra čohkkima guhtiige váldostivraáirasii sihke daidda, geain lea čohkkimis mieldeorrunvuoigat-vuohta dahje -geatnegasvuohta. Seamma áiggis galgá čohkkimis addit dieđu gieldda fierbmesiidduin.

91 § **Evttohuslistá**

Evttohuslistá, mii sisttisdoallá čilgehusa giedahallama vuloš áššiin ja -evttohusat váldostivrra mearrádussan, sáddejuvvo čoaččkinbovdehusa oktavuodas, jos eai earenoamáš sivat leat easttan. Jos evttohuslisttás, čuvvosiin dahje lassemateriálas leat čiegusin doallama vuloš dieđut, de áššegirjái dahkkojuvvo merkejupmi čiegusin doallamis.

Váldostivrra mearrida, man galle várreáirasii evttohuslistá doaimmahuvvo.

92 § **Elektrovnnalaš čoaččkinbovdehus**

Čoaččkinbovdehus, evttohuslistá, čuvvosat ja lassemateriála sáhhtá sáddet elektrovnnalaččat. Dalle gielddaráđdehus dahje dan nammadan virgehálldašeaddji vástida das, ahte das dárbbalaš teknihkalaš rusttegat, vuogádagat ja diehtjohtolatoktavuođat leat geavaheamis.

93 § **Evttohuslisttá ja čuvvosiid almmustahttin gieldda fierbme-siidduin**

Evttohuslistá almmustahttojuvvo gieldda fierbmesiidduin. Ovdal almmustahttima evttohuslisttás sihkkujuvvojit čiegusin doallama vuloš dieđut sihke persovdnadieđut, maidda ii laktás dieđihanintreassa. Earenoamáš sivas fierpmis almmustuhttin evttohuslisttás sáhhtá sihkkut ovtat čoaččkinášši. Evttohuslisttá čuvvosat almmustuhttojit gieldda fierbmesiidduin guorahallama mielde váldimiin vuhtii gieldda ássiid dieđuoazžunintreassat.

94 § **Joatkkačoaččkin**

Jos buot čoaččkinbovdehusas máinnašuvvon áššiid ii geargga čoaččkimis giedahallat, de giedahalakeahhtá báhcán áššiid sáhhtá sirdit joatkkačoaččkimii, masa ii dárbbalaš addit sierra bovdehusa. Čoaččkimis eret leamaš áirasiiidda sáddejuvvo elektrovnnalaš sáhta joatkkačoaččkima áiggis ja báikkis.

95 § **Várreáirasa bovden**

Váldostivrraáirras, gii ii beasa čoaččkimii dahje lea easttalaš giedahallat evttohuslisttás leahkki ášši, galgá ájahalakeahhtá almmuhit eastagis dahje easttalašvuodas váldostivrra ságadoallái dahje čállái.

Go lea ožžon váldostivrraáirasis dahje muđuid luohtehahti láhkai dieđu eastagis dahje easttalašvuodas, ságadoalli dahje čállá galgá bovdet váldostivrraáirasa sadjái gielddalága 17 § 1 momeanttas dárkkuhuvvon várreáirasa. Várreáirasat bovdejuvvojit čoaččkimii čuovvumiin sin sadjái boahhtinortnega.

96 § **Mieldeorrun čoaččkimis**

Gielddaráđdehusa ságadoalli ja gielddahoavda galgaba leat mielde váldostivrra čoahkkimis. Sudno eretorrun ii eastte áššiid gieđahallama. Gielddaráđdehusa lahtuin lea mieldeorrunvuoigatvuohta.

Ovddabeal máinnašuvvon olbmos lea vuoigatvuohta váldit oasi ságastallamii, muhto ii mearrádusa dahkamii, jos son ii leat seammás váldostivrra áirras.

Nuoraidráđdi sáhtta namahit váldostivrra čoahkkimii iežas ovddasteaddji, geas lea mieldeorrun- ja hállanvuoigatvuohta. Nuoraidráđi ovddasteaddjis ii liikkáge leat mieldeorrunvuoigatvuohta váldostivrra gokčojuvvon čoahkkimis.

Váldostivrra mearrida earáid olbmuid mieldeorrun- ja hállanvuoigatvuođas.

97 § Čoahkkima lágalašvuohta ja mearridanváldi

Mielde orru váldostivrraáirrasat ja várreáirrasat gávnnavuvvojit elektrovnnalaččat dahje nammačuorvumiin, mii doaimmahuvvo alfabetortnegis.

Go lea gávnnašan mielde orru áirasiid, ságadoalli gávnnašan eastaga almmuhan áirasiid ja mielde orru várreáirasiid sihke leago čoahkkim lágalaččat čoahkkái bovdejuvvon ja mearridanválddalaš.

Nammačuorvuma maŋŋá boahhti áirras galgá almmuhit iežas dalánaga ságadoallái. Eret vuolgimis gaskan čoahkkima galgá almmuhit ságadoallái.

Go várreáirras oassálastá čoahkkimii ja áššáigullelaš válgalihtu, bellodaga dahje oktasašlisttu áirras boahhta gaskan čoahkkima, de boahhta áirras dalánaga várreáirasa sadjái.

Ságadoalli sáhtta čoahkkima bisttedettiin dahje čoahkkimbottu nohkama maŋŋá dárbbu mielde gávnnašan ođđasit mieldeorruid.

Jos ságadoalli gávnnašan váldostivrra manahan mearridanválddi, de son galgá gaskkalduhttit dahje loahpahit čoahkkima.

98 § Čoahkkima jodiheapmi

Ságadoalli barguin čoahkkima jodiheapmis mearriduvvo gielddalága 102 §:s.

99 § Ságajodiheami luohpadeapmi várreságadoallái

Ságadoalli sáhtta dárbbu mielde váldostivrra miehtama vuodul luohpadit ságajodiheami čoahkkimis várreságadoallái ja oassálastit dan áiggi čoahkkimii lahttun.

100 § Gaskaboddosaš ságadoalli

Jos sihke ságadoalli ja várreságadoallit leat eret dahje easttalačča man nu áššis, de válljejuvvo čoahkkima dahje ášši gieđahallama várás gaskaboddosaš ságadoalli.

101 § Easttalašvuohhta

Ovdal ášši gieđahallama álggaheami easttalaš olmmoš galgá almmuhit easttalašvuodastis ja man vuodul lea easttalaš sihke geassádit ášši gieđahallamis ja vuolgit sajistis eret. Jos ášši gieđahallojuvvo gokčojuvvon čoahkkimis, de easttalaš olmmoš galgá mannat eret čoahkkimis.

Ságadoalli galgá dárbbu mielde bidjat čoahkkimii oassálasti easttalašvuoda váldostivrra čoavdima vuollái. Áššáigullelaš olmmoš galgá dárbbasettiin addit čilgehusa áššiin, main sáhtá leat mearkkašupmi su easttalašvuoda árvvoštallamis. Go lea addán bivdojuvvon čilgehusa áššáigullelaš olmmoš galgá vuolgit eret sajistis.

Olmmoš, gean easttalašvuoda váldostivra čoavdá, oažžu oassálastit easttalašvuohhtasis guoski ášši gieđahallamii dušše hálddahuslága 29 §:s dárkkuhuvvon spiehkastatdilis.

Easttalašvuhtii guoski čovdosa galgá vuodustallat beavdegirjái.

102 § Áššiid gieđahallanortnet

Áššit gieđahallojit evttohuslisttu čuovvu ortnegis, jos váldostivra ii nuppe láhkai mearrit.

Gielddaráđdehusa evttohus lea gieđahallama vuodđun (vuodđoevttohus). Jos ášši lea válmmaštallan dárkkistanlávdegoddi dahje gaskaboddosaš váljagoddi, de dárkkistanlávdegotti dahje gaskaboddosaš váljagotti evttohus lea vuodđoevttohus.

Jos gielddaráđdehus, dárkkistanlávdegoddi dahje gaskaboddosaš váljagoddi lea rievadan evttohuslisttás leahkki evttohusas ovdal go váldostivra lea dahkan mearrádusa áššis, de rievdaduvvon evttohus lea vuodđoevttohus. Jos evttohus lea šluhttejuvvon ovdal go váldostivra lea dahkan mearrádusa áššis, de ášši galgá geassit eret evttohuslisttás.

103 § Sáhkavuorut

Go ášši lea ovdanbuktojuvvon, de galgá várret dilálašvuoda háleštit das.

Sáhkavuoru galgá bivdit elektrovnnalaččat/čielgasit nu, ahte fuomášuvvo dahje doaimmahemiin ságadoallái čálalaš sáhkavuorrobivdaga. Sáhkavuorut addojit bivdojuvvon ortnegis. Dán ortnegis spiehkastemiin ságadoalli sáhtá addit:

- ášši gieđahallama álggus joavkosáhkavuoru guđege váldostivrajoavkku ovddasteaddjái joavkkuid sturrodaga čuovvu ortnegis
- sáhkavuoru gielddaráđdehusa ságadoallái, gielddahovdii sihke dárkkistanlávdegotti ja gaskaboddosaš váljagotti ságadoallái, go gieđahallojuvvo gažaldatvuloš doaibmaorgána válmmaštallan ášši
- replihka- ja guottihansáhkavuoru.

Ášši gieđahallanortnegii guoski bargoortnetsáhkavuoru galgá addit ovdal earáid.

Čoahkkima jođu dorvvasteami várás ságadoallis lea vuoigatvuohta ovttat áššis ráddjet váldostivraáirasiid sáhkavuoruid guhkkodaga dan láhkai, ahte joavkosáhkavuorru sáhtta bistit 10 minuhta ja eará sáhkavuorru 5 minuhta.

Čoahkkinbáikkis sáhkavuoru galgá doallat iežas sajis dahje sárdnealádusas.

104 § Mañideapmi ja ášši máhcaheapmi válmmaštallamii

Jos hálešteami áigge dahkkojuvvo guottihuvvon evttohus ášši mañideamis, máhcaheamis válmmaštallamii dahje juoga eará evttohus, man dohkkeheapmi gaskkalduhtášii ášši gieđahallama, de čuovvovaš hállit galget ságadoalli ávžžuhusa vuodul ráddjet sáhkavuoruset guoskat dušše dán evttohusa. Jos evttohus dohkkehuvvo ovttamielalaččat dahje jienasteamiin, de ságadoalli gaskkalduhtá ášši gieđahallama. Jos evttohus hilgojuvvo, de ášši gieđahallan joatkašuvvá.

Ášši, mii gieđahallojuvvo vuosttas geardde váldostivrras iige evttohuslistá leat doaimmahuvvon čoahkkinbovdehusa oktavuodas, mañiduvvo čuovvovaš čoahkkimii, jos uhcimustá njealjátoassi báikki alde leahkki váldostivraáirasiin bivdá mañjedit ášši. Eará dáhpáhusain ášši mañideamis mearriduvvo eanetlohkomearrádusain.

105 § Evttohusat ja hálešteami loahpaheapmi

Evttohusa galgá addit čálalažžan, jos ságadoalli nu gáibida.

Go buot sáhkavuorut leat geavahuvvon, de ságadoalli loahpaha hálešteami. Ságadoalli čilge hálešteami áigge dahkkon evttohusaid birra ja leago evttohus guottihuvvon.

106 § Almmá jienasteami haga šaddi mearrádusa gávnaheapmi

Jos hálešteami áigge eai leat dahkkon guottihuvvon evttohusat, de ságadoalli gávnnaha vuodđoevttohusa váldostivrra mearrádussan.

Jos ságadoalli gávnnaha váldostivrra ovttamielalaččat guottihit čoahkkimis dahkkon evttohusa, de ságadoalli gávnnaha evttohusa váldostivrra mearrádussan.

107 § Jienasteapmái váldin evttohusat

Jienasteapmái váldojit vuodđoevttohus ja guottihuvvon evttohusat. Evttohusa, mii lea dahkkon molssaektosažžan dahje manná gieđahallama vuloš ášši olggobeallái, ii goittotge váldojuvvo jienasteapmái.

Jos evttohusa dahkki ii leat báikki alde jienasteami álggediin, de su dahkan evttohus gehččojuvvo leat fámojuvvan iige dat váldojuvvo jienasteapmái.

108 § Jienastanvuohki ja jienastanortnet

Jienasteapmi doaimmahuvvo elektrovnnalaččat/jienastanmašiinnain/nammačuorvumiin dahje váldostivrra mearridan eará láhkai. jienasteapmi doaimmahuvvo rahpasit.

Jos jienasteapmái váldin evttohusat leat eanet go guokte, de ságadoalli evttoha váldostivrra dohkkeheapmái jienastanortnega. Jienastanortnet mearrašuvvá čuovvovaš vuodđojurdagiid mielde:

Vuos váldojuvvo jienasteapmái guokte eanemus vuodđoevttohusa ektui spiehkkeaseaddji evttohusa. Vuoitán evttohus biddjo evttohusain, mat leat vel, eanemus vuodđoevttohusa ektui spiehkkeaseaddji evttohusa vuostá. Ná jotkojuvvo, dassái go fidnejuvvo loahpalaš vuosteevttohus vuodđoevttohussii. Goittotge jos jienasteapmái galgá váldit vuodđoevttohusa ollásit hilguma dárkkueaddji evttohus, de dat galgá biddjot manjmužžan jienasteami vuollái eará evttohusain vuoitán evttohusa vuostá.

Jos ášši guoská mearreruđa miediheami, de váldojuvvo vuos jienasteapmái meari beales stuorámus evttohusa dohkkeheapmi dahje hilgun ja ná jotkojuvvo evttohusaid sturrodaga čuovvu ortnegis, dassái go muhtun evttohus dohkkehuvvo, man manjá unnimus evttohusain ii šat jienastuvvo.

Jos evttohusa dohkkeheapmi dahje hilgun lea sorjjasmeahtun eará evttohusain, de dan dohkkeheamis dahje hilgumis galgá jienastit sierra.

109 § Jienasteami bohtosa gávnnaheapmi

Ságadoalli gávnnaheami jienasteami vuodul šaddi mearrádusa.

Jos mearrádusa dahkamii dárbbasuvvo lága mielde mearreeanetlogu guottiheapmi dahje ovttamielalašvuhta, de ságadoalli galgá almmuhit das ovdal jienasteami doaimmaheami ja váldit dan vuhtii jienasteami bohtosa gávnnaheami.

110 § Doaimmabidjoálgga

Go lea dahkan gieđahallama vuloš áššis mearrádusa, váldostivrra sáhtá dohkkehit gieđahallon áššái laktáseaddji doaimmabidjoálgaga. Doaimmabidjoálgga čujuhuvvo gieđdaráđdehussii. Dat ii oáččo leat ruossalasvuodas váldostivrra mearrádusain iige oáččo nuppástuhtit dahje viiddidit mearrádusa.

111 § Beavdegirjji ráhkadeapmi ja dárkkisteapmi

Váldostivrra beavdegirjái heivehuvvo dat, mii beavdegirjji ráhkadeamis mearriduvvo 148 §:s.

Váldostivrra vällje juohke čoahkkimis guokte áirasa dárkkistit čoahkkimis ráhkaduvvon beavdegirjji dan buhta go beavdegirji ii dárkkistuvvo čoahkkimis.

112 § Mearrádusaid diehtunaddin gieldda olbmuide

Váldostivrra beavdegirji oktan dasa laktojuvvon váiddačujuhusain dollojuvvo dárkkisteami manjá albmosis gieldda fierbmesiidduin dan láhkai go gielдалága 140 §:s mearriduvvo.

13 LOHKU

EANETLOHKOVÁLGA JA GORÁLAŠ VÁLGA

113 § Válggaide guoski dábálaš mearrádusat

Várrelahtut välljejuvvojit seamma válggas go fásta lahtut. Jos várrelahtut leat persovdnaguovdasaččat, de fásta ja guhtege iežas várrelahtu dahkan evttohaspárat galget dohkkehuvvot ovdal válgga.

Eanetlohkoválga doaimmahuvvo gittalihpuiguin, jos oktage dan gáibida. Gorálaš válga doaimmahuvvo álo gitta lihpuiguin. Gittalihppojienasteamis jienasteaddji galgá máhcastit jienastanlihpo dan láhkai, ahte dan sisdoallu ii leat oidnosis.

Jienastanlihpus eai oaččo leat áššehis merkemat. Jienastanlihpot addojit váldostivrra ságadoallái ságadoalli mearridan ortnegis.

Jienastanlihpot sihke vuorbádeamis geavahuvvon lihpot galget seailuhuvvot válgamearrádusa lágafámolašvuoda rádjai. Jos válga lea doaimmahuvvon gittalihpuiguin, de lihpot galget seailuhuvvot gitta konfeluhta siste.

114 § Eanetlohkoválga

Eanetlohkoválggas jiena sáhtá addit geasa beare válgagelbbolaš evttohassii dahje evttohaspárrii. Jos välljemis leat eanet go okta, de doaibmaorgána lahtus lea geavaheamis seamma galle jiena go leat välljenláhkai olbmot dahje evttohaspárat. Ovttá evttohassii dahje evttohaspárrii sáhtá addit dušše ovttá jiena ja buot jienaid ii leat bággu geavahit.

Go eanetlohkoválga doaimmahuvvo gittalihpuiguin, de čoahkkima beavdegirjedárkkisteaddjit doibmejit seammás jienaidrehkenastin ja veahkehit muđuige válgadoaimmahusas, jos váldostivra ii nuppe láhkai mearrit.

115 § Váldostivrra válgalávdegoddi

Váldostivra vällje doaibmabadjásis gorálaš válggaid doaimmaheami várás válgalávdegotti. Lávdegottis leat 5 lahtu ja sis guhtesge iežas várrelahttu.

Váldostivra vällje lahttun välljejuvvon olbmuin lávdegotti ságadoalli ja várreságadoalli.

Lávdegotti čállin doaibmá váldostivrra beavdegirjedoalli, jos váldostivra ii nuppe láhkai mearrit.

116 § Evttohaslisttáid ráhkadeapmi

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

Evttohaslisttás ožžot leat eanemustá nu galli evttohasa dahje evttohaspára namma go válggas leat válljema vuloš lahtut ja várrelahtut.

Evttohaslistttá bajilčállagis galgá máinnašit, man válggas dat geavhuvvo. Uhcimustá guokte váljastivraáirasa galget vuolláičállit evttohaslistttá. Vuosttas vuolláičállit doaibmá listttá áššeolmmožin, addá listttá váldostivrra ságadoallái ja lea vuoigadahtton dahkat dasa 115 §:s dárkkuhuvvon vuigemiid.

117 § Evttohaslistttáid guoddin ja válgadoaimmehusa nammačuorvun

Váldostivra mearrida áiggi, goas evttohaslistttát galget maŋimuš addot váldostivrra ságadoallái sihke goas válgadoaimmehusa nammačuorvun álggahuvvo.

118 § Evttohaslistttáid dárkkisteapmi ja vuigen

Go evttohaslistttuid addima mearreáigi lea nohkan, de váldostivrra ságadoalli addá evttohaslistttuid válgalávdegoddái, mii dárkkista, leatgo dat áššáigullevaččat ráhkaduvvon. Jos listttás gávnnahuvvojit feallat, de addojuvvo áššeolbmui dilálašvuolta divvut feallaid válgalávdegotti addin mearreáiggi siste.

Jos seamma olmmoš lea evttohaslistttá divvuma maŋŋáge evttohasan eanet go ovttá listttás, de válgalávdegoddi galgá, jos vejolaš, dihtoštallat evttohasas, man listttái su namma guđđojuvvo.

119 § Evttohaslistttuid ovttahttin

Go evttohaslistttuid vuigemiid várte várrejuvvon mearreáigi nohká, de válgalávdegoddi ráhkada dohkkehuvvon evttohaslistttuid ovttahttima, masa merkejuvvo juohke evttohaslistttái ortnetnummir.

Ovdal válgadoaimmehusa nammačuorvuma álgima evttohaslistttáid ovttahttin addojuvvo váldostivrra áirasiidda diehtun ja lohkkjuvvo jitnosit váldostivrii.

120 § Gorálaš válgga doaimmaheapmi

Jienastanlihppui merkejuvvo dan evttohaslistttá nummir, masa jietna addojuvvo . Váldostivraáirasat addet nammačuorvuma mearriduvvon ortnegis váldostivrra ságadoallái jienastanlihpuset.

121 § Gorálaš válgga bohtosa gávnaheapmi

Váldostivrra ságadoalli addá jienastanlihpuid válgalávdegoddái, gii dutká daid gelbbolašvuoda sihke rehkenastá ja almmuha válgga bohtosa čuovvumiin heivvolaš osiid, mii gieldiválggain mearriduvvo.

Válgalávdegoddi addá válgga bohtosis čálalaš almmuhusa váldostivrra ságadoallái, gii gávnnaha válgga bohtosa váldostivrii.

14 LOHKU

VÁLDOSTIVRAÁIRASA ÁLGGA- JA JEARRANVUOIGATVUOHTA

122 § Váldostivraáirasiid álgagat

Čoahkkinbovdehusas máinnašuvvon áššiid gieđahallama maŋŋá váldostivrajoavkkus ja váldostivraáirasis lea vuoigatvuohta dahkat čálalaš álgagiid gieldda doaimmamii ja hálldahussii guoski áššiin. Álgga addojuvvo ságadoallái.

Álgaga galgá dan eanet gieđahalakeahtá sáddet gielddaráđdehussii válmmaštallama vuollái. Váldostivra sáhtá mearridit, ahte álgagis dárkkuhuvvon ášši válmmaštallamis gevvojuvvo sáttaságastallan.

Gielddaráddehus galgá jahkásaččat njukčamánu loahpa rádjai buktit ovdan váldostivrii logahallama váldostivraáirasiid dahkan ja gielddaráddehussii sáddejuvvon álgagiin, maid váldostivra ii ovddit jagi loahpa rádjai leat loahpalaččat gieđahallan. Seammás galgá almmuhit, maid doaimbabiijuide daid geažil lea álgojuvvon. Váldostivra sáhtá gávnnaht, mat álgagiin leat gieđahallojuvvon lohppii.

123 § Gielddaráddehussii čujuhan láhkai gažaldat

Uhcimustá njealjátoassi váldostivraáirasiin sáhtá dahkat gielddaráddehussii čálalaš gažaldaga gieldda doaimmamis ja hálldahusas.

Gielddaráddehus galgá vástidit gažaldahkii maŋimustá váldostivrra čoahkkimis, mii vuosttasin dollojuvvo viđa mánotbaji geažes gažaldaga dahkamis.

Jos gažaldaga gieđahaladettiin dahkkojuvvo guottihuvvon evttohus gaskaboddosaš váljagotti ásaheamis čielggadit gažaldagas oaivvilduvvon ášši, de váldostivra galgá mearridit, ásahuvvogo gaskaboddosaš váljagoddi. Eará mearrádusa ii áššis oaččo dahkat.

124 § Gažahandiibmu

Váldostivraáirasis lea vuoigatvuohta buktit ovdan gielddaráddehussii gažahandiimmus vástideami vuollái oanehis eanemustá 5 minuhta guhkkosaš gažaldagaid gieldda hálldahussii ja ekonomijai guoski áššiin. Gažahandiibmu ordnejuvvo ovdal váldostivrra čoahkkima, jos váldostivra ii nuppe láhkai mearrit. Gažahandiibmu lea almmolaš.

Váldostivrra ságadoalli doaimmá ságadoallin gažahandiimmus. Gielddaráddehusa ságadoalli dahje su mearridan olmmoš vástida gažaldagaide. Gažaldagaide vástiduvvo boahtinortnegis, jos ságadoalli ii nuppe láhkai mearrit. Vástádusa oažžuma maŋŋá gažaldaga ovdanbuktis lea vuoigatvuohta dahkat guokte áššái laktáseaddji oanehis lassegažaldaga. Gažaldagaid geažil ii gevvojuvvo hálešteapmi.

Gažaldaga galgá doaimmahit čálalaččat maŋimustá 10 beivvi ovdal váldostivrra čoahkkima. Maŋŋá doaimmahuvvon gažaldagat sihke gažaldagat, maidda ii gažahandiimmus geargga vástidit, sirdašuvvet čuovvovaš gažahandiibmui.

IV OASSI

MEARRÁDUSDAHKAN- JA HÁLDDAHUSMEANNUDEAPMI

15 LOHKU

ČOAHKKINMEANNUDEAPMI

125 § Mearrádusaid heiveheapmi

Dán logu mearrádusat čuvvojit váldostivrra lohkuin válddekeahtá gieldda doaibmaorgánaid čoaikkimiin sihke heivvolaš osiid doaimmahus- ja dárkkistan-olbmuid čoaikkimiin. Logu mearrádusat čuvvojit nuppisadjásažžan hálldahus-njuolggadusa eará loguid ektui, jos ii sierra leat nuppe láhkai mearriduvvon.

126 § Doaibmaorgánaid mearrádusdahkanvuogit

Doaibmaorgána sáhtá giedahallat ášši fásta čoaikkimisttis, mas čoaikkima oassálastit leat mielde čoaikkináikkis. Fásta čoaikkimis sáhtá geavahit elektrovnnalaš áššehálldašan- dahje jienastanvuogádaga.

Molssaektosaččat čoaikkima sáhtá doallat elektrovnnalaš doaibmanbirrasis, masa oassálastojuvvo elektrovnnalaš oktavuodain (elektrovnnalaš čoaikkim).

Doaibmaorgána sáhtá maiddá dahkat mearrádusaid gokčojuvvon elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeamis ovdal čoaikkima (elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeapmi).

Gielddaráđdehus dahje dan nammadan virgehálldašeadji vástida, ahte elektrovnnalaš čoaikkimiidda ja elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeapmái dárbbalaš teknihkalaš rusttegat, vuogádagat ja diehtojhtolatoktavuođat leat áiggi dásis ja diehtodorvvolačča dan láhkai go lágain gáibiduvvo.

127 § Elektrovnnalaš čoaikkim

Doaibmaorgána sáhtá doallat čoaikkima elektrovnnalaččat.

Gokčojuvvon elektrovnnalaš čoaikkimii sáhtá oassálastit dušše dakkár sajis, gos čiegusin doallama vuloš dieđuid ja čoaikkimis gevvojuvvon háleštemiid eai olggobeale olbmot beasa gullat dahje oaidnit.

128 § Elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeapmi

Doaibmaorgána sáhtá mearridit áššiid elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeamis gieldalága 100 § mielde. Mearrádusdahkanmeannudeami sáhtá geavahit buot doaibmaorgána mearridanváldái gulli áššiide.

129 § Čoahkkináigi ja -báiki

Doaibmaorgána mearrida čoahkkimiiddis áiggi ja báikki.

Čoahkkin dollojuvvo maiddá dalle, goas ságadoalli geahččá čoahkkima dárbbaslažžan dahje eanetlohku doaibmaorgána lahtuin dahká ságadoallái evttohusa čoahkkima doallamis iežaset almmuhan ášši gieđahallama várás. Dalle ságadoalli mearri čoahkkinbáikki.

Ságadoalli sáhtta vuodustallojuvvon sivas šluhttet čoahkkima.

130 § Čoahkkinbovdehus

Čoahkkinbovdehusa addá ságadoalli dahje goas son lea eastašuvvan, várreságadoalli.

Čoahkkinbovdehusas galgá almmuhit čoahkkima áiggi ja báikki sihke gieđahallama vuloš áššiid. Čoahkkinbovdehusas galgá máinnašit, mii doaibmaorgána mearrádusdahkanvuohki čuvvojuvvo guđege ášši buohta. Jos ášši gieđahallojuvvo elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeamis, de galgá bovdehusas buktit ovdan, man rádjai ášši galgá gieđahallat elektrovnnalaččat.

Evttohuslistá, mii sisttisoallá čilgehusa gieđahallama vuloš áššiin ja evttohusain doaibmaorgána mearrádussan, sáddejuvvo čoahkkinbovdehusa oktavuodas, jos earenoamáš sivat eai leat easttan. Jos evttohuslisttás, čuvvosiin dahje lassemateriálas leat čiegusin doallama vuloš dieđut, de áššegirjái dahkkojuvvo merkejupmi čiegusindoallamis.

Čoahkkinbovdehus sáddejuvvo lahtuide ja earáide, geain lea mieldeorrun-
vuoigatvuohta dahje -geatnegasvuohta, doaibmaorgána mearridan láhkai.

131 § Elektrovnnalaš čoahkkinbovdehus

Čoahkkinbovdehus, evttohaslistá, čuvvosat ja lassemateriála sáhtta sáddet elektrovnnalaččat. Dalle gielddaráđdehus dahje dan nammadan virgehálldašeaddji vástida das, ahte dasa dárbbaslaš teknikkalaš rusttegat, vuogádagat ja diehtojohtolatoktavuođat leat geavaheamis.

132 § Evttohuslisttá ja čuvvosiid almmustuhttin gieldda fierbme- siidduin

Evttohuslistu almmustuhttojuvvo gieldda fierbmesiidduin. Ovdal almmuheami evttohuslisttás váldojit čiegusin doallama vuloš dieđut sihke persovdnadieđut, maidda ii laktás diehtunaddinintreassa. Fierpmis almmustuhttin evttohuslisttás sáhtta váldit eret ovtat čoahkkináššiid, maidda ii laktás earenoamáš diehtunaddinintreassa dahje jos earenoamáš sivas ášši válmmaštallan ii almmustuhttojuvvo ovdal mearrádus-
dahkama. Evttohuslisttá čuvvosat almmustuhttojit fierpmis guorahallama mielde váldimiin vuhtii gieldda ássiid diehtunoažžunintreassaid.

133 § Joatkkačoahkkin

Jos čoahkkinbovdehusas máinnašuvvon buot áššit eai šatta čoahkkimis gieđahallot, de gieđahalakeahtta báhcán áššiid sáhtta sirdit joatkkačoahkkimii, masa ii dárbbas addit

sierra bovdehusa. Čoahkkimis eret leamašan lahtuide sáddejuvvo elektrovnnalaš sáhta joatkkačoahkkima áiggis ja báikkis sihke joatkkačoahkkima mearrádusdahkanvuogis.

134 § Várrelahtu bovden

Doaibmaorgána lahttu galgá bovdet várrelahtu iežas sadjái, jos son ii beasa čoahkkimii. Go lahttu lea easttalaš man nu čoahkkináššis dahje eastaga geažil ii sáhte oassálastit muhtun ášši gieđahallamii, de son sáhtta bovdet várrelahtu ovttat ášši gieđahallamii.

Maiddái ságadoalli, áššegieđahalli dahje doaibmaorgána čáli sáhttet doaimmahit bovdehusa várrelahttui.

135 § Mieldeorrun čoahkkimis

Doaibmaorgána lahtuid ja áššegieđahalli lassin doaibmaorgána čoahkkimis lea mieldeorrun- ja hállanvuogiatvuotta

- váldostivrra ságadoallis ja várreságadoallis gielddaráđdehusa čoahkkimis gielдалága 18.2 § mielde
- gielddaráđdehusa ságadoallis ja gielddahoavddas eará doaibmaorgánaid čoahkkimiin, ii liikkáge dárkkistanlávdegotti iige váldostivrra gaskaboddosaš váljagotti čoahkkimiin iige válgalágas ásahuvvon válgadoaibmaorgánaid čoahkkimiin.

Doaibmaorgána mearrida eará olbmuid mieldeorrun- ja hállanvuogiatvuodas.

Doaibmaorgána sáhtta mearridit áššedovdi gullamis ovttat áššis. Áššedovdi sáhtta leat mielde čoahkkimis áššis geavvan hálešteami nohkama rádjai.

136 § Gielddaráđdehusa ovddasteaddji eará doaibmaorgánain

Gielddaráđdehus sáhtta 2 momeanttas albmanuvvi ráddjemiiguin mearridit eará doaibmaorgánaide iežas ovddasteaddji, geas lea mieldeorrun- ja hállanvuogiatvuotta doaibmaorgána čoahkkimis. Ovddasteaddjin sáhtta mearridit maiddái gielddaráđdehusa várrelahtu dahje gielddahoavdda.

Gielddaráđdehus ii sáhte mearridit iežas ovddasteaddji dárkkistanlávdegoddái, váldostivrra gaskaboddosaš váljagoddái iige válgalágas ásahuvvon válgadoaibmaorgánaide.

137 § Čoahkkima almmolašvuotta

Čoahkkima almmolašvuodas ásahuvvo gielдалága101 §:s.

Jos doaibmaorgána mearrida doallat almmolaš elektrovnnalaš čoahkkima, de guldaleaddjiide galgá ordnet vejolašvuotta čuovvut čoahkkima interneahtha bokte sihke čoahkkinbovdehusas máinnašuvvon sajis.

138 § Čoahkkima lágalašvuohta ja mearridanváldi

Go lea rahpan čoahkkima, ságadoalli gávnnahe geat leat báikki alde sihke leago čoahkkin lágalaččat čoahkkái bovdejuvvon ja mearridanválddalaš.

139 § Gaskaboddosaš ságadoalli

Jos sihke ságadoalli ja várreságadoalli leaba eret dahje easttalačča man nu áššis, de válljejuvvo čoahkkima dahje ášši gieđahallama várte gaskaboddosaš ságadoalli.

140 § Čoahkkima jodiheapmi ja sáhkavuorut

Ságadoalli bargguin čoahkkima jodiheamis ja doaibmaorgána lahtuid sáhkavuoruin ásahuvvo gielдалága 102 §:s.

Áššit gieđahaljit evttohuslisttu čuovvu ortnegis, jos doaibmaorgána ii nuppe láchkai mearrit.

141 § Čoahkkinbovdehusas máinnaškeahtes ášši gieđahallan

Doaibmaorgána sáhtta áššegieđahalli evttohusas dahje lahtu evttohusas, mii lea guottihuvvon, váldit eanetlohkomearrádusain gieđahallamii ášši mii ii leat máinnašuvvon čoahkkinbovdehusas.

Jos áššegieđahalli evttohus lea ášši máhcaheapmi válmmaštallama vuollái, de doaibmaorgána sáhtta čuovdit ášši mearrádusainis dušše vuodustallojuvvon sivas.

142 § Áššegieđahallit

Gielddaráđdehusa áššegieđahallis mearriduvvo 3 §:s.

Áššegieđahallis mearriduvvo doaibmaorgána mearrádusain. Jos doaibmaorgánas leat eanet go okta áššegieđahalli, de doaibmaorgána mearrida, man láchkai ovdanbuktinvástu juohkása áššegieđahalliid gaskka.

Go áššegieđahalli lea eret dahje easttalaš, de su sadjásažžan mearriduvvon doaibma áššegieđahallin.

Ovdanbuktimis dárkkistanlávdegottis mearriduvvo hálddahunjuolggadus nuppi sajis.

143 § Ovdanbuktin

Áššiin mearriduvvo doaibmaorgána čoahkkinis virgehálldašeaddji ovdanbuktima vuodul. Válgalágas ásahuvvon válgadoaibmaorgánain áššiin mearriduvvo goittotge ságadoalli čilgehusa vuodul.

Ovdanbukti vástida iežas ovdanbuktin čoahkkináššiid áššáigullelaš válmmaštallamis ja lea geatnegas dahkat doaibmaorgánii mearrádusevttohusa.

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

Áššegiedahalli evttohus lea giedahallama vuodđun (vuodđoevttohus). Jos áššegiedahalli lea hálešteami áigge rievdadan iežas evttohusa, mii lea evttohuslisttus, de rievdaduvvon evttohus lea vuodđoevttohus.

Jos áššegiedahalli evttoha ášši sihkkut eret evttohuslisttus, de ášši sihkkovuvvo, jos doaibmaorgána ii nuppe láhkai mearrit.

Doaibmaorgána sáhtta earenoamáš sivas mearridit, ahte ášši giedahallojuvvo ságadoalli čilgehusa vuodul almmá virgehálddašeaddji ovdanbuktima haga. Doaibmaorgána sáhtta dalle mearridit, ahte ságadoalli evttohus lea giedahallama vuodđun iige dárbbas guottiheami.

144 § Easttalašvuohta

Ovdal ášši giedahallama álggaheami galgá easttalaš olmmoš almmuhit easttavuođastis ja man geažil lea easttalaš sihke geassádit ášši giedahallamis ja vuolgit čoahkkimis.

Ságadoalli galgá dárbbu mielde bidjat čoahkkimii oassálasti easttalašvuoda doaibmaorgána čoavdima vuollái. Áššeomasteaddji olmmoš galgá dárbbu mielde addit čilgehusa áššiin, main sáhtta leat mearkkašupmi su easttalašvuoda árvoštallamis. Go lea addán bivdojuvvon čilgehusa áššáigullelaš galgá vuolgit čoahkkimis.

Olmmoš, gean esattalašvuoda doaibmaorgána čoavdá, oažžu oassálastit iežas easttalašvuoda guoski ášši giedahallamii dušše hálldahuslága 29 §:s oaivvilduvvon spiehkastatdilis.

Easttalašvuhtii guoski čovdosa galgá vuodustallat beavdegirjái.

145 § Mañideapmi ja ášši máhcaheapmi válmmaštallamii

Jos hálešteami áigge dahkkojuvvo guottihuvvon evttohus ášši mañideamis, máhcaheamis válmmaštallama vuollái dahje juoga eará evttohus, man dohkkeheapmi gaskkalduhtášii ášši giedahallama, de čuovvovaš hállit galget ságadoalli ávžžuhusa vuodul ráddjet sáhkavuoruset guoskat dušše dán evttohusa. Jos evttohus dohkkehuvvo ovttamielalaččat dahje jienastemiin, de ságadoallo gaskkalduhtta ášši giedahallama. Jos evttohus hilgojuvvo, de ášši giedahallan joatkašuvvá.

146 § Evttohusat ja ságastallama loahpaheapmi

Evttohus galgá addojuvvot čálalažžan, jos ságadoalli nu gáibida.

Go buot sáhkavuorut leat geavahuvvon, de ságadoalli loahpaha hálešteami. Ságadoalli čilge hálešteami áigge dahkkojuvvon evttohusaid ja leago evttohus guottihuvvon.

147 § Jienasteami haga šaddi mearrádusa gávnaheapmi

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

Jos hálešteami áigge eai leat dahkkojuvvon guottihuvvon evttohusat, de ságadoalli gávnnaheavvuođđoevttohusa doaibmaorgána mearrádussan.

Jos ságadoalli gávnnaheavvuođđoevttohusa, ahte doaibmaorgána ovttamielalaččat guottiha čoahkkimis dahkkojuvvon evttohusa, de ságadoalli gávnnaheavvuođđoevttohusa doaibmaorgána mearrádussan.

148 § Jienasteapmái váldin evttohusat

Jienasteapmái váldojit vuodđoevttohus ja guottihuvvon evttohusat. Evttohusa, mii on dahkkojuvvon molssaevttolažžan dahje manná gieđahallama vuloš ášši olggobeallái, ii goittotge váldojuvvo jienasteapmái.

Jos evttohusa dahkki ii leat báikki alde jienasteami álggediin, de su dahkan evttohus gehččojuvvo leat šluhttejuvvon iige dat váldojuvvo jienasteapmái.

149 § Jienasteapmi ja válga

Jienasteapmái heivehuvvon eará osiid, mii 12 logus mearriduvvo jienastameannudeamis váldostivrras. Válgga doaimmaheapmái guoski mearrádusat leat 13 logus.

150 § Beavdegirjji ráhkadeapmi ja dárkkisteapmi

Beavdegirjji doallamis ja sisdoalus vástida doaibmaorgána ságadoalli. Jos ságadoalli ja beavdegirjedoalli leat sierra miela čoahkkima jođus, de beavdegirjji ráhkaduvvo ságadoalli oainnu mielde.

Beavdegirjji vuolláičállá ságadoalli ja nanne beavdegirjedoalli.

Beavdegirjji dárkkistuvvo doaibmaorgána mearridan láchkai.

Beavdegirjji sáhtta vuolláičállit ja dárkkistit elektrovnnalaččat. Elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeamis dahkkojuvvon mearrádusaid guoski beavdegirjji dahje dan oasi sáhtta dárkkistit sierra ovdal čoahkkima.

Doaibmaorgána beavdegirjái merkejuvvo ain juo:

Ortniidandiehtun

- doaibmaorgána namma
- merkejupmi geavahuvvon mearrádusdahkanvugiin (fásta čoahkkin, elektrovnnalaš čoahkkin, spesifiserejuvvojit mearrádusat, mat leat dahkkojuvvon elektrovnnalaš mearrádusdahkanmeannudeamis)
- čoahkkima álgín- ja nohkanáigi sihke čoahkkima gaskkalduhttimat
- čoahkkinbáiki
- geat ledje báikki alde ja geat eret ja man namas guhtege lea leamaš mielde
- čoahkkima lágalašvuolta ja mearridanváldi.

Áššegieđahallandiehtun

- áššebajilčála

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

- čilgehus áššis
- áššegiedahalli mearrádusevttohus
- easttalašvuohta ja vuodustusat
- dahkkojuvvon evttohusat ja leago dat guottihuvvon
- jienasteamit: jienastanvuohki, jienastanortnet, jienastanevttohus sihke jienasteami boađus dan láhkai, ahte guđege lahtu bealiváldin albmanuvvá beavdegirjjis
- válggat: válgavuohki ja válgga boađus
- áššis dahkkon mearrádus
- sierraoavil.

Eará diehtun

- čiegusindoallanmerkemat
- ságadoalli vuolláičálus
- beavdegirjji doalli nannen
- merkejupmi beavdegirjji dárkkisteamis
- merkejupmi albmosis doallamis almmolaš diehtofierpmis, jos beavdegirjji leamaš albmosis.

Beavdegirjái laktojuvvojit mearrádusaide guoski vuigengáibádusrávvagat ja váiddačujuhusat sihke nuppástusohcangildosat.

Doaibmaorgána beavdegirjji sisdollui guoski mearrádusat čuvvojit heivvolaš osiin virgehálldašeaddji ja luohttámušolbmo dahkan mearrádusain.

Gielddaráđdehus addá dárbbu mielde dárkilut rávvagiid beavdegirjji ráhkadeamis.

151 § Mearrádusaid diehtunaddin gieldda lahtuide

Gielddaráđdehusa ja lávdegotti beavdegirji oktan dasa laktojuvvon vuigengáibádusrávvagiiguin dahje váiddačujuhusin dollojuvvo dárkkisteamis manná albmosis gieldda fierbmesiidduin dan láhkai go gielдалága 140 §:s dárkilabbot mearriduvvo.

Eará virgeoapmahačča beavdegirji addojuvvo vástideaddji láhkai diehtun gieldda lahtuide, jos áššáigullelaš virgeoapmahaš geahččá dan dárbbaslažžan.

Gielddaráđdehus addá rávvagiid čiegusindoallan- ja diehtosuodjegeatnegasvuodaid vuhtii váldimis attedettiin mearrádusaid diehtun almmolaš diehtofierpmis. Lávdegoddi sáhtá addit dárkilut rávvagiid doaibmasuorggistis.

152 § Mávssut luohttámušdoaimma dikšumis

Luohtámušolbmuid čoahkkin- ja eará mávssuin mearriduvvo váldostivrra dohkkehan bálkánjuolggadusas, man heiveheamis gielddaráđdehus mearrida.

16 LOHKU **EARÁ MEARRÁDUSAT**

153 § Álgavuoigatvuohta

Gieldda ássis sihke gielddas doaibmi servošis ja vuodđudusas lea vuoigatvuohta dahkat álgagiid gieldda doaibmamii guoski áššiin. Bálvusa geavaheaddjis lea vuoigatvuohta dahkat álgagiid iežas bálvussii guoski áššis.

Álgaga galgá dahkat čálalaččat dahje elektrovnnalaš áššegirjjiin. Álgagis galgá boahhtit ovdan, masa ášši guoská sihke álgaga dahkki namma, ruovttugielda ja oktavuodadieđut.

154 § Álgaga giedahallan

Álgaga giedahallá dat gieldda virgeoapmahaš, geas lea doaibmaváldi dahkat mearrádusaid álgagis dárkkuhuvvon áššis. Jos doaibmaválddálaš virgeoapmahaš lea doaibmaorgána, de álgagiin ja álgagiid vuodul čađahuvvon doaibmabijuin galgá addit doaibmaorgánii dieđu maŋŋelabbos mearriduvvon láchkai.

Gielddaráđdehus galgá jahkásaččat njukčamánu loahta rádjai buktit váldostivrii logahallama dan doaibmaváldái gullelaš álgagiin ja daid vuodul čađahuvvon doaibmabijuin. Váldostivra sáhtá seammás mearridit, mat álgagiin leat lohppii giedahallojuvvon.

Eará doaibmaorgána earet váldostivrran doaibmaváldái gullelaš álgagiin galgá addit dieđu doaibmaorgánii dan láchkaid go dat leat mearridan. Doaibmaorgána sáhtá seammás mearridit, mat álgagiin leat lohppii giedahallojuvvon.

Jos álgaga dahkkin leat uhcimustá guokte proseantta gieldda ássiin, de álgaga galgá guđa mánotbaji siste álggaheamis váldit doaibmaválddálaš virgeoapmahačča giedahallama vuollái.

155 § Álgaga dahkkái addin dieđut

Álgaga dahkkái galgá almmuhit mánotbaji siste álgaga boahhtimis, man virgeoapmahaččas álgga giedahallojuvvo, árvaluvvon giedahallanáigi sihke geas fidne lassedieđuid álgaga giedahallamis.

Dan maŋŋá go álgga lea giedahallon lohppii, álgaga dahkkái galgá almmuhit, leago álgga dolvon doaibmabijuide.

156 § Áššegirjjiid vuolláičállin

Váldostivrra ja gielddaráđdehusa mearrádussii vuodđuduvvi soahpamuša ja čatnaseami vuolláičállá gielddaráđdehusa ságadoalli dahje gielddahoavda ja nanne dárbašettiin čállosa ovdanbukti, jos gielddaráđdehus ii leat mearridan nuppe láchkai.

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuibohtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

Váldostivrra ja gielddaráđđehusa doaimmahusgirjji ja čállosa vuolláičállá gielddahoavda ja nanne dárbbasettiin čállosa ovdanbukti dahje válmmaštalli.

Eará doaibmaorgána mearrádussii vuodđuduvvi soahpamuša ja čatnaseami vuolláičállá doaibmaorgána ságadoalli dahje ovdanbukti ja nanne dárbbasettiin ášši ovdanbukti dahje válmmaštalli jos doaibmaorgána ii leat mearridan nuppe láhkai.

Eará doaibmaorgána doaimmahusgirjji ja čállosa vuolláičállá doaibmaorgána áššegiedahalli dahje válmmaštalli ja nanne dárbbasettiin čállosa válmmaštalli.

Doaibmaorgána beavdegirjeváldosa vuolláičállá beavdegirjedoalli dahje doaibmaorgána mearridan eará olmmoš.

Doaibmaorgána áššegirjjiin addin váldosiid ja kopijaid duodašta riektagin beavdegirjedoalli dahje doaibmaorgána mearridan eará olmmoš.

Virgehálddašeaddji vuolláičállá mearrádusaid, soahpamušaid, čatnasemiid ja eará áššegirjjiid áššiin, maid ieš lea mearridan.

Válmmaštallamii guoski áššegirjjiid vuolláičállá ášši válmmaštalli.

157 § Duodaštuslaš diehtunaddima vuostáváldin

Duodaštuslaš diehtunaddima sáhtta gieldda beales vuostáváldit gielddaráđđehusa ságadoalli, gielddahoavda sihke virgehálddašeaddji, gean gielddahoavda fápmuda.

Duodaštuslaš diehtunaddima sáhtta gieldda beales lávdegotti doaibmasuorggis vuostáváldá lávdegotti ságadoalli ja lávdegotti doaibmasuorggi njunuš virgehálddašeaddji.

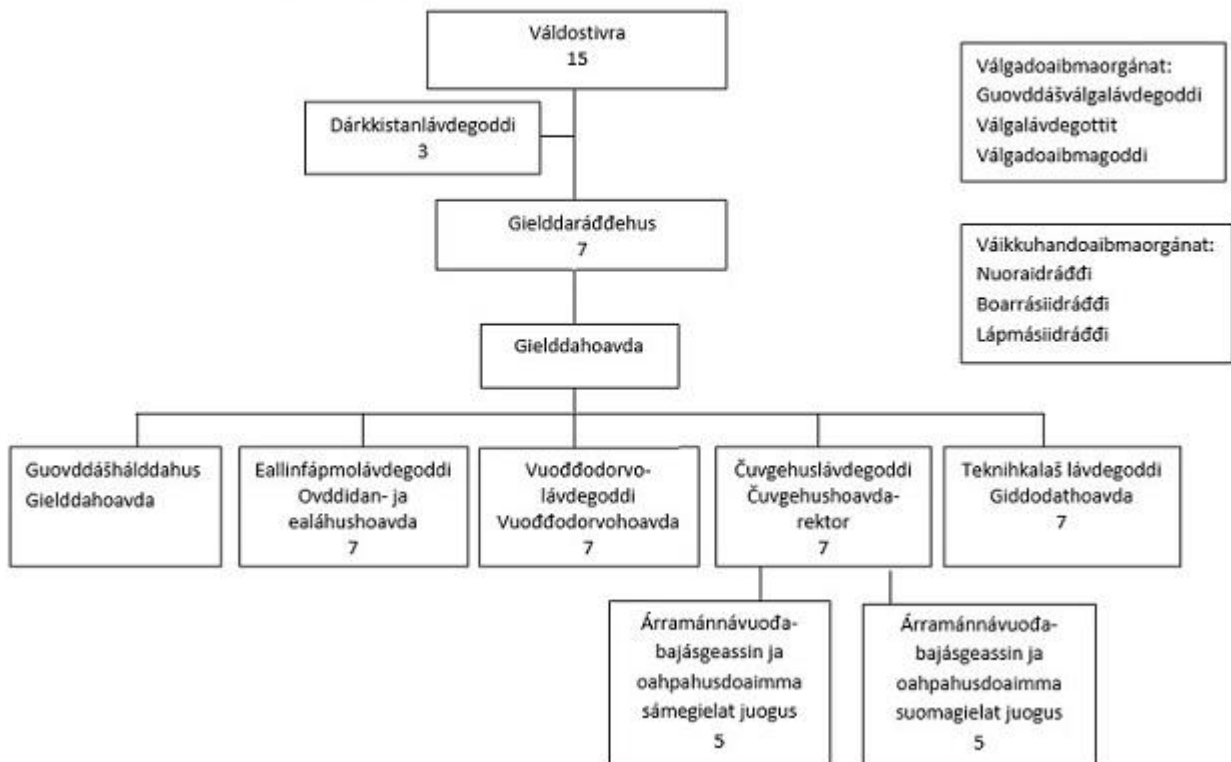
ČUVVOSAT

Váldostivrra 19.6.2017 dohkkehan
Fápmuiboahhtin 19.6.2017
Dnr19/00.01.01.00/2017

**OHCEJOGA GIELDDA DOAIBMAORGÁNAORGANISAŠUVDNA
(HÁLDDAHUSNJUOLGGADUS § 6)**

**OHCEJOGA GIELDDA BARGOVEAHKAORGANISAŠUVDNA (HÁLDDAHUSNJUOLGGADUS
§ 14)**

Ohcejoga gieldda hálddahusorganisašuvdna

Ohcejoga gielda bargoveahkaorganisašuvdna

